

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naše izseljenstvo

V Belgradu in v Zagrebu se je vršilo nekaj se-
stankov, kojih namen je bil, pripraviti izseljenjski
kongres, ki naj bi se vršil deloma v Zagrebu de-
loma v Belgradu, ob priliki poseta večjega števila
jugoslovanskih izseljencev iz severne in iz južne
Amerike koncem tega meseca. Cilj tega kongresa
je, če citiramo tozadevni razglas, »informativen, je
neobhodno potrebna priprava, da se izseljenjski
problem v vseh svojih podrobnostih pravilno raz-
ume od merodajnih činiteljev in sicer prej še, ka-
kor bodo storjeni koraki za rešitev celokupnega
izseljenjskega vprašanja«.

Izseljenjski kongres, pri katerem bodo sodelo-
vali naši rojaki iz tujine sami, predvsem pa v to
svrhu pooblaščenici odposlanci in govorniki naših
velikih prekomorskih in kontinentalnih izseljen-
skih organizacij, pozdravljamo iz vsega srca. Nikdo
ni bolj kompetenten, da nudi pravičen nasvet, ka-
kor predstavnik naše emigracije, ki je sama brez
tuje in brez domače pomoči ustvarila v tujini žari-
šče svoje domače narodne kulture in klub vsem
razglasa ostala narodno zavedna. Iz omenjenega
razglasa sicer ni razvidno, če bodo kongresu pri-
sostvovali delegati naših velikih in vplivnih Jed-
not, toda zdi se nam, da je to tako samo ob sebi
razumljivo, da bi se brez njih izseljenjski kongres
sploh ne sklical. Zato pozdravljamo to delo, čerav-
no ne moremo prikriti želje, da bi bilo koristno,
če bi se bili pripravljali sestanki vršili tudi v
Ljubljani, ne morda radi lokalnega patriotizma,
ampak radi tega, ker je ena četrtina jugoslovanske
emigracije slovenskega rodu, ker je 9 od 15 ve-
likih osrednjih podpornih Jednot slovenskih, ker
je več kot pa dve tretjini od 18 milijonov dolarjev,
ki predstavljajo premoženje teh Jednot, lastnina
slovenskih organizacij, in polovica vseh izseljenjskih
listov slovenska.

Mi Slovenci, ki smo poslali ven v tuji svet sko-
roda tretjino svojega rodu, bolj kot vsakdo drugi
razumemo vso tragiko besede: izseljenec. Kakor
smo se vedno divili idealizmu naših pionirjev na
tujih tleh, ki skozi dolga desetletja niso klonili ter
povsod, kamorkoli jih je vrgla usoda, razvili evo-
toče kulturno delovanje, s katerim so si skozni vsa-
kotev viharje ohranili največje zaklade: vero, je-
zik in spomin na dom, tako smo bili tudi prvi kli-
carji po doledni izseljenjski politiki. Nas ob be-
sedah izseljenec, najsi jo izgovarjamo v zvezi s sku-
pinami, ki se pomikajo proti meji in prehajajo
preko nje, ali pa v zvezi z našimi sinovi, ki se
vračajo na obisk v domovino, vedno prešine nek
nepremagljiv strah pred to še vedno neokrotljivo
in neukrotljivo pošastjo, ki nam leto za leto stalno
odjeda ude našega že itak šibkega telesa. Zahte-
vali smo močnejšo roko, kakor je naša lastna, ki
naj bi z očetovsko odločnostjo in z materino než-
nostjo posegla v ta naš jugoslovanski življenjski
problem in urodila tako, da bi bilo v moralno in
materielno dobrobiti naši domovini, kakor tudi na-
šemu rodu v inozemstvu.

Podrobnosti programa zagrebškega in belgraj-
skega kongresa nam niso znane. Dozdeva se nam
pa, da se bo tekom leta vrnilo iz severne in južne
Amerike več tisoč naših ljudi v domovino in sicer
pregnani od gospodarske krize. Potemtakem bi
imenovani kongres imel nalogo pobrigati se za vra-
čajoče se izseljence, da ne padejo iz dežja pod
kap, obenem pa bi imel nalogo načeti sistematično
propagando za čim večjo vrnitev naših emigrantov
v domovino. Po informacijah, katere smo dobili,
bo torej kongres obravnaval vprašanje, kako se
brigati za emigrante, ki ne morejo domov in za
one, ki so se vrnili. Morebiti bi bilo pa vendarle
umestno, da se ta okvir nekoliko razširi in da se
porabi ta edinstvena prilika za to, da se položijo te-
melji za izseljenjsko politiko, katere do sedaj nismo
imeli, ali je vsaj nismo izvajali.

Sicer imamo osnutek izseljenjskega zakona, ki
je zelo moderen in obsega res vse panoge izse-
ljenske zaščite. Imamo tudi izseljenjsko službo, ki
deluje plodotvorno, izseljenjsko kontrolo in izseljen-
ske pisarne, ki poslujejo izvrstno, izseljenjske sta-
tistike, ki so sijajno urejene, toda česar pogreša-
mo, je smotrna izseljenjska politika, ki obsega
dvoje vrst aktivnosti: izseljenjska zaščita, name-
njena onim, ki so že v tujini, in izseljenjska pro-
filaksa, namenjena onim doma, ki se bodo morali ali
se želijo izseliti. Razumljivo je, da moramo posve-
čevati čim večjo pozornost zaščiti naših izseljencev,
ki so že zunaj, ko nismo storili nič, da bi jim bili
omogočili eksistenco doma. Tudi je samo ob sebi
razumljivo, da mora ta skrb biti osredotočena okrog
iskrene želje, da se vrnejo čimprej v domovino,
preden še jih je omamila tujina in slana požgala
njih ljubezen do jezika in do domovine. Toda pre-
den jim pošljemo ta poziv, da naj se vrnejo, mo-
ramo ustvariti pri nas doma možnosti, da bodo
živeli in si služili kruh. Ta točka bi se že morala
uvrstiti v delovni program izseljenjskega kongresa,
ki bo takoj videl, kako velikansko neobdelano po-
lje se odpira pred njim, in kako komplicirano po-
stane vse vprašanje, če si moramo priznati, da
nismo ukrenili nič širokopoteznega v pogledu no-
tranje kolonizacije, ki edina bi bila v stanu ab-
sorbirati dotok našega prebivalstva iz emigracije.

Vseeno pa je in ostane izseljenjska profilaksa
poglaviti cilj izseljenjske politike. Mi nismo kolo-
nialna država, ki mora pošiljati v kolonije stalen
tok domače krvi, naše kolonije so v mejah naše
države, ki je dovolj bogata, da lahko preživi še
dost milijonov novega prebivalstva. Kakor uvi-
devna je tudi ta resnica, vendar ne zadostuje samo
njena ugotovitev in platonično navdušenje zanjo.
Zato bo storil kongres velikansko uslugo našemu
narodu, če bo v patriotski zamisli izdelal široko-
potezen načrt za notranjo kolonizacijo, ki si ga bo
osvojila vlada in dala vse pripomočke za njegovo
smotrno izvedbo. Ko bo ustvarjena ta podlaga,
potem bomo z veseljem klicali domov naše rojake.

„Sveti boj za sveto svobodo“ Nov govor sv. Očeta delavcem in uradnikom tovarne Bartelli - Solidarnost vsega katoliškega in kulturnega sveta s papežem

Rim, 10. jun. Kakor je Vaš dopisnik po-
ročal včeraj kot o nekaj jako verjetnem, tako
se je tudi zgodilo: Italijanski ministrski svet od
9. t. m. je sklenil, da na papežovo noto od 29.
maja in 3. junija odgovori. Ker italijanski listi
zaenkrat ne molčijo samo o tej noti, ampak niti
tozadevnega sklepa ministrskega sveta ne ome-
njujejo, zato o vsebini note v sedanjem trenutku
ni še nič znanega. Z ozirom na inozemske vesti,
ki so reproducirale neke izjave sv. očeta iz
zadnjega časa v čisto napačnem tonu, kakor da
bi bil sv. oče o svojem sedanjem položaju z
neko resignacijo in pesimizmom tožil, je treba
poudarjati, da sta tozadevni izjavi sv. očeta
bodri in polni zaupanja.

Novi govori sv. Očeta

Sv. oče je namreč preteklo soboto sprejel
delavce in uradnike tovarne »Bertarelli« iz Mi-
lana, koje šef je intimen prijatelj sv. očeta.
Papež se je najprej zahvalil deputaciji, da ga
je prišla tolažiti v njegovih težavah. Izvajal je:
Res, da je papež užaloščen, toda dviga ga ve-
lika misel in ga tolaži, kakor se to vedno godi,
kadar se kdo bori za dobro stvar, za pravico in
za resnico. Zavest, da trpi za resnico, je naj-
večja moralna vrednost, s katero se more člo-
veška duša obogatiti. Drugič pa Bog prej ali
slej venča z zmago vsakega, ki se je podal v
borbo za dobro stvar. Res je, da ne vemo, kdaj
bo zmagovalo Dobro, toda treba se je podvreči
božjim nameram in najtrdnije zaupati, da se
bo vse končalo dobro. Ravno najbolj važne
stvari, ki odločajo o usodi in bodočnosti člove-
štva, niso v rokah ljudi, naj se še toliko trudijo
v svojem smislu, kajti pride trenotek, ko Bog
poseže vmes v razvozanje voza tako, kakor je
njegova volja. Ti posegi božji v zgodovini so
naravnost veličastni. Spominimo se samo na sve-
tovno vojno, v kateri se nobena stvar ni zgodila
tako, kakor so mislili ljudje. Tisti, ki so mislili,
da bodo sigurno zmagali, so bili premagani, in
tisti, ki so mislili, da bodo podleгли, so odnesli
zmago. Toda kakšno zmago? Mislili so, da je
sedaj vse končano in da je vse dobro. Sedaj pa
vidimo, da človeštvo še vedno koraka po krvavi
brazdi, ki jo je zasekala vojna. Kaj so namreč
vse aktualne gospodarske, finančne in socialne
težave, če ne žive in boleče posledice krvave
vojne?

„Ves svet s papežem“

Zato se tudi sedaj ne plašimo, je nadalje-
val sveti oče, ker vemo, da smo v dobrih rokah.
Mi vidimo, pravi papež, da je takorekoč ves
svet s papežem in za papeža. Dan za dnem pre-
jemamo z vseh strani sveta pravo povelje
pisem in telegramov, ki nas ne zagotavljajo
samo o svojih simpatijah z nami, ampak tudi
hvalijo in odobravajo naše postopanje, kajti vsi
čutijo, da papež bojuje velik boj za pravo in
sveto svobodo: to je za svobodo vesti, za svo-
bodo reševanja duš, za svobodo slediti klicu
božjemu, za svobodo vršiti nalogo izveličanja
vsakega človeka. Zato je papež neomajno pre-
pričan in nepopisno siguren ter veren, da bo
Bog nadaljeval svoje delo in da bo zlo samo
služilo zmagi dobrega. Čim slabši so sedanji
časi, tem večje in trajnejše ter blagodejnejše
bo dobro, ki bo iz njih izšlo.

Iz ust malih...

Iste misli in čustva so navdajale nagovor, ki
ga je imel papež v terek, ko je sprejel prvoo-
hajance, ki so prišli v spremstvu rimskih redov-
nic. Očitno aludirajoč na fašistično vzgojo, je
sv. oče slavil krščansko vzgojo, ki jo podeljujejo
redovnice, vzgojo, kakršna je primerna za duše,
ki so izveličane po dragoceni krvi Jezusa Kri-
stusa. Ta vzgoja ni samo zunanja, ampak pre-
šinja vso osebnost in ves način življenja po ide-
alih, katere življenju daje krščanska vera.
Obisk malčkov pa je papežu v veliko tolažbo
tudi zato, ker je njegovo srce v sedanjem mo-
mentu po znanih dogodkih, ki jih pozna ne samo
Italija, ampak ves svet, po pravici užaloščeno.
Ko bodo malčki prišli domov, jih bodo starši
vprašali: »Kako se počuti sv. oče?« Vi pa — je
dejal papež — jim boste odgovorili: »Papež je
čisto dobro, hvala Bogu, on je popolnoma miren
in veder ter je zelo vesel, da nas je mogel po-
zdraviti,« kajti nekoč, ko boste veliki in boste
brali zgodovino, boste našli v njej zapisano,
kako so papeža zelo žalili, toda vse se je izteklo
dobro. Kajti papež ve, da se bori za resnico in
pravico in to bo potrdila tudi zgodovina.

Domačini pa bodo pozabili na izseljevanje in za-
grebli za vedno spomin na izseljenjsko tragedijo
svoje zgodovine.

Ko pozdravljamo belgrajski kongres in naše
rojake, ki bodo zborovali, izražamo na tem mestu,
ker nam drugod ni bila dana prilika, svojo željo,
naj zborovalci pokažejo, da je izseljenjski problem
naš nacionalni problem, eden najvažnejših, kar jih
sploh imamo, in da bi bilo prav, če bi se zajelo
globoko. Ne padarstva, ampak radikalnega zdrav-
ljenja. Ne zasilenega čiščenja ran, ampak trajnega
ozdravljenja vsega narodnega organizma. To bi
bilo patriotsko delo velikega stila. Delo, vredno,
da mu narod žrtvuje svoje najboljše energije.

»Osservatore Romano« nadaljuje objavo
udarnostnih izjav, ki neprestano prihajajo k sv.
očetu. Tudi topot se zelo opaža solidarnost fran-
coskega episkopata s sv. očetom. Sedaj so že vsi
škofje Francije izjavili, da so s papežem brez-
pogojno solidarni, da najodločneje obsojajo
ravnanje italijanske vlade in da prosijo Boga,
da papeža tolaži in mu daje moč, da v tej borbi
zmaga.

Izjava jugoslov. katoličanov

Posebič navajamo izjavo jugoslovanskih
katoličanov, ki se glasi: »Obžalujemo bogokletne
žalitive proti osebi sv. očeta in borbo proti ita-
lijanski Katoliški akciji, tolmači apostolske
nunciature v Belgradu želje jugoslovanskega
episkopata in jugoslovanskega katoliškega ljud-
stva, ki izraža obenem svojo sinovsko udanost
in brezpogojno solidarnost s sv. očetom v dne-
vih bolečine in preizkušnje.«

Katoliška delavska mladina

Med ostalimi izjavami omenjamo nadalje
izjavo žosistov, to je katoliške delavske mladine
Belgije, ki šteje 75.000 članov, izjavo 2000 bel-
gijskih univerzitetnih profesorjev in študentov,
izjavo katoliških belgijskih študentk, ljudske
katoliške zveze iz Švice, izjavo mednarodne ka-
toliške ženske zveze, ki je te dni zborovala v
Varšavi, izjavo »Pax Romana« poljske Katoliške
akcije, izjavo 450.000 francoskih katol. žena, iz-
javo 15.000 študentov francoske katol. dijaške
zveze, izjavo avstrijske Katoliške akcije, izjavo
holandske univerzitetne dijaške zveze »Veritas«
in izjavo apostolskega administratorja Bačke
Budanoviča, ki pravi: »Globoko užaloščen za-
radi preganjanja Katoliške akcije, izražam Vaši
Svetosti popolno zvestobo moje in mojega ljud-
stva, proseč Boga, naj bi vedno varoval namest-
nika Kristusvega pred sovražniki naše vere.«
Zelo številne so tudi izjave škofov južne Ame-
rike.

Lepa gesta francoske vlade

Jako se opaža v italijanski javnosti visoko
odlikovanje, ki ga je ravno te dni podelila fran-
coska republika papeževemu nunciju v Parizu.
Predsednik republike g. Doumergue je namreč
apostolskemu nunciju v Franciji msgr. Maglione
podelil najvišji red velikega križa častne le-
gije v znak priznanja velikih zaslug od strani
francoske republike. Posebno značilno je, da je
predsednik izročil papeževemu nunciju red
osebno v Elizabetjski palači, kar se zgodi v silno
redkih slučajih. Ta dogodek je, kakor zve Vaš
dopisnik, silno presenetil in vznemleval faši-

Posledica vseh kulturnih bojev Pogajanja med sv. Stolico in Litvo se nadaljujejo - Vsi katoliki pripravljani na boj

Kaunas, 10. jun. ne. Inozemski listi so napačno
poročali in tendenciozno zavijali dejstva, ki so v
zvezi z odhodom papeževnega nuncija nadškofa Bar-
tolonija iz Litve. Papežev nuncij je dobil od litvan-
ske vlade resnično nalogo, da mora tekom 24 ur za-
pustiti litvansko ozemlje, toda odpotoval je popol-
noma svobodno in brez vsakega policijskega nasil-
stva. Vlada je po odhodu nuncija objavila komu-
nike, v katerem zatrjuje, da »nuncij ni bil zadosti
rezerviran v razgovorih (sic!) med cerkvijo in drža-
vo in da je radi tega postal persona ingrata v Lit-
vi«. Vaš dopisnik je že v mnogih dopisih skušal to-
lažiti notranji položaj Litve in razložiti razpolože-
nje, ki je dovelo do preloma med Vatikanom in
med litvansko vlado.

Vzrok za brutalno gesto vlade je dal evhari-
stični kongres, ki je bil napovedan za preteklo ne-
deljo v Vilkauskis, mestu, ki se nahaja v bližini
Kaunasa. Povabljen je bil tudi nuncij, ki je obljubil,
da pride na svečanosti. Evharistični kongres je bil
organiziran od litvanske katoliške akcije in je se-
veda obetal velikanski naval ljudstva, ki je v Litvi
do 86 odstotkov globoko verno. Vlada se je bržkone
prestrašila, da bi znalo priti do velikega protest-
nega zborovanja in je raje preprečila prisotnost pa-

Kralj med narodom

Pariz, 10. jun. O triumfalnem potovanju Nj. V.
kralja Aleksandra po hrvatskih vaseh prinašajo pa-
riški listi obširna poročila, v katerih naglašajo ve-
liki pomen tega potovanja. »Petit Parisien« piše, da
je Nj. Vel. kralj prepotoval v avtomobilu več ko 100
vsi v notranjosti Hrvatske in da mu je bil povsod
prirejen triumfalni sprejem. — Nato prinaša list
obširna poročila o tem kraljevem potovanju in nje-
govih stikih s kmeti. List pravi, da to triumfalno
potovanje dokazuje veliko popularnost, ki jo uživa
jugoslovanski vladar, po drugi strani pa veliko za-
nimanje vladarja za kmeti, ki predstavljajo
veliko večino prebivalstva.

Brezovica, 10. jun. Nj. Vel. kralj in kraljica sta
se okoli 5 popoldne odpeljala iz Zagreba na izlet v
Brezovico, kjer ju je sprejel nadškof dr. Ante Bauer.
Nato sta suverena nadaljevala pot v sirotišče v Ljes-
kovcu. Vladarja so tam pozdravili z deklamiranjem
pesmic, otroci pa so peli otroške pesmice in pred-
vajali otroške igre.

stične kroge, ki pravijo, da Francija uporabi
vsako priliko, da da italijanskemu režimu kak-
šno moralno lekcijo. Dasi visoko odlikovanje
papeževnega nuncija v Parizu gotovo ni v di-
rektni zvezi z dogodki v Italiji, ampak pomeni
več kot zasluženo priznanje visokim diploma-
tičnim zaslugam nuncija, pa indirektno brez-
dvoma pomeni izraz simpatije z Vatikanom, ki
je v borbi za svobodo in pravico napram režimu,
ki ogroža največje dobrine kulturnega
sveta. Zato je umljivo, da »Osservatore Roma-
no« odlikovanje pariškega nuncija prinaša na
uvodnem mestu. Gotovo je velepomembno, da
je vlada svobodomiselnne francoske republike
podelila najvišje odlikovanje zastopniku sv.
očeta v času, ko ga takozvani katoliški režim v
Italiji najkrujeje žali.

Govorica, razširjena po vsej Italiji, da je
režim poslal na otoke v internacijo več vodite-
ljev Katoliške akcije, po informacijah našega
dopisnika ni resnična. Pač pa je verjetna vest,
ki pravi, da se nekaj voditeljev katoliške akcije
nahaja v Citta Vaticana, ker stojijo na meji na
straži policijski agencije, ki imajo nalogo, da jih
aretirajo. Najbolj pazijo na urednika »Osser-
vatora«, grofa Della Torreja, kedaj bi se podal
iz vatikanskega mesta na svoj dom v Rimu, ki
ga je bil zapustil na dan demonstracij proti pa-
pežu in se do danes ni vrnil vanj.

Romanje odpovedano

Zagreb, 10. jun. Z. Odbor za romanje v Pa-
dovo je odpovedal romanje na grob sv. Antona
Padovanskega, ki bi se moralo vršiti 4. julija
t. l. Ta sklep je bil napravljen na željo pre-
zvišenega nadškofa g. dr. Ante Bauerja in za-
radi napetih odnošajev med Italijo in sv. Sto-
lico.

Reka, 10. jun. Z. 3. t. m. je bilo razpuščeno
društvo »Circolo Giovane d'Arco«. Policija je
zaplenila vse premoženje, knjige in spise. Pred-
sednica in ostali člani društva so ostro protesti-
rali proti temu ukrepu.

Zanimiv radio

Sušak, 10. jun. 4. t. m. je ujela radio postaja
na Sušaku sledeče besede: Propaganda gre... tisk
vrzen na ulico in fašisti so zažgali vse... po zad-
njih vesteh je ono, kar je fašizem napravil... Tor-
coletti je rekel v katedrali 4. t. m. zvečer... Zaklju-
ček novega dogovora bi bil... Mladina pokvarjena
in zapeljana z božalom in drugim orožjem, ker nima
nič več vere... Mi bomo znali braniti naše pravice
in če bo potrebno tudi z našim življenjem, kot so to
storili naši mučeniki...

papeževga odposlanca. Nadškof Bartoloni se nahaja
že od l. 1928. na enem najtežjih diplomatskih mest,
kar jih pozna vatikanska zunanja služba. Po njego-
vem odhodu je zavladala negotovost. Zaenkrat ni
upravičeno, kar pišejo nekateri inozemski listi, da
so vsake zveze med litvansko vlado in med Vati-
kanom prekinjene, ker je ostal na nunciaturi še Msgr.
Faidutti, dolgoletni tajnik nunciature v Kaunasu,
ki nadaljuje pogajanja. Po izvirnih informacijah je
Msgr. Faidutti dobil navodila, da naj klub vsem
dogodkom skuša priti do sporazuma z vlado ter ta-
ko dokazati, kako sv. oče niti brutalnosti ne mo-
rejo odvzeti od želja, da ustvari zopet normalne
razmere za litvanske katolike. Sedaj je seveda le-
žee na litvanski vladi, da dokaže svoje dobrohotno
razpoloženje in da odstrani vse ovire za nadaljnji
agodi potek pogajanj. To pričakujejo litvanski ka-
toliki, katere je odhod nuncija strnil v nezmojljivo
fronto. To pričakujejo tudi katoliki vsega sveta, ka-
kor dokazujejo nestevilni telegrami in pisma, ki pri-
hajajo katoliškemu episkopatu iz raznih krajev sve-
ta in ga spodbujajo naj se nadalje bori za osnovne
pravice krščanskega človeštva. Iz Litve, kakor iz
Italije, gre silen klic po vsem svetu, ki poziva ka-
tolike k solidarnosti in k nevstranosti.

Osebne vesti

Ljubljana, 10. junija. AA. Ban gosp. dr. Drago
Marušić bo v petek 12. t. m. službeno odsoten,
zato ne bo sprejemal strank.

Belgrad, 10. junija. AA. S sklepom finančne-
ga ministra sta premeščena davkarja 8. skupine
M. Kapun iz Ljubljane v Mursko Soboto in J.
Rožman iz Šmarja pri Jelšah v Radovljico.

Belgrad, 10. junija. AA. O priliki natečaja za
konzularno-diplomatske uradnike-pripravnike se
je prijavilo 5 kandidatov. Izpit sta napravila dva
in sicer Rudolf Šalek in Evgen Čulak, iz skupine
A. pa Jovan Gjurgjević.

Kraljica-mati Marija v Rimu

Rim, 10. junija. AA. Romunska kraljica Ma-
rija, princesa Ileana in njen zaročenec habsburški
nadvojvoda Anton so priredili kosilo v čast pred-
sednika vlade Mussolinija. Kosilo je bilo v vili
Casalbruciato, ki je last barona Fassinija. Snoči
je romunska kraljica s spremstvom odpotovala v
Romunijo.

Kaj pravite?

Gospod urednik! Dovolite mi, da se tudi jaz z dežele enkrat smešam v Vase mestne razmere. Oni teden sem se peljal s tramenjem v Ljubljani z glavnega kolodvora v bolnišnico na obisk. Ko sem odhajal, sem šel zopet na tramej. Pred mesoj je spretnik pomagal slabotnemu starčku, ki ga je pripeljal sin iz bolnišnice, v voz. Ko je kupoval sin za starčka in zase vozni listek, se je hotel izkazati hvalnega spretniku in mu stisnil v roko 2 Din. Spretnik pa je pogledal denar in ga odklonil, češ da ne smejo sprejemati postrežnine. Sin ga vpraša: »Če bi smeli cenzeti, se ne bi branili?« »Seveda ne,« se zasmeje spretnik, »saj nimamo tako celikanskih plač!« Tedaj pravi mladi sin: »Torej, gospod spretnik, da veste, dveh dinarjev ne vzamem nazaj. Za uslugo, ki ste jo napravili mojemu očetu, ko ste mu pomagali v voz, Vas s tema dvema dinarjema nikakor ne mislim plačati, pač pa Vam hočem izkazati svojo hvaležnost.«

Potem sem se informiral okrog po Ljubljani, kako velike plače imajo spretniki, pa sem zvedel, da nikakor nimajo, skoro bi dejal, niti primernih, kaj šele obilnih, in da družinski očetje prav težko izhajajo. Poleg tega sem zvedel, da čisto spretnik podari karlo zlasti otrokom, ki iz šole gredo v deželnem naliču poskačajo v voz, ne da bi imeli najmanjši belic v žepu. Isto se mnogokrat zgodi s starejšimi siromašnimi ženicami in bolnimi vojaki, ki prihajajo v ljubljansko vojaško bolnišnico. — Takim spretnikom podarimo vozne listke, izkušbo pa krijejo s tisto postrežnino, ki je itak ni veliko. Čudim se Vam, da se ne uprete temu na eni strani nesocialnemu postopku, ki ga je napeljala tramvajška družba s prepovedjo sprejemanja »napitnice«, in mislim, da družba nima pravice, da nam prepove še tiste malenkostne izraze hvaležnosti, ki jo hočemo izkazati spretniku, če nam popolnoma ljudem pomaga. — Deželan.

Eno leto robije za kolo

Ljubljana, 9. junija.

Državni tožitelj je obtožil 31-letnega ključavničarskega pomočnika Lojzeta T. Zločina tatvine, ker je 27. aprila letos v Ljubljani ukradel 700 Din vredno kolo znamke »Princes«, ki je bilo last Ivana Grabnarja. Lojze je kolo potem prodal na Stajerskem pri Braslovcah, kjer so ga 29. aprila dopoldne že prijeli tamonjši orožniki. Današnja razprava proti njemu je trajala dobrih 20 minut.

Pred sodnike malega senata je stopil v rasevini nenavadno robusten, visok in drugače inteligenten človek, ki je bil v svojem zagovoru prav kratkobeseden. V jetnišnici, kakor je pripomnil predsednik senata, je izredno priden in delaven. Toda nesrečnejši stoji venomer pred sodniki le zaradi kolesarskih tatvin. »Ali je res, da ste ukradli kolo?« ga je vprašal predsednik po prečitani obtožnici. »Da,« je Lojze odvrnil. In nato je mirno poslušal, kako je predsednik čital razne spise. V svojo obrambo je le prosodno pripomnil: »Stalnega dela nisem mogel dobiti, ker sem splošno znan kot kolesarski tat. Kadar je bilo kako kolo ukradeno, vedno je padel sum na mene. Za me je težko. Naj me enkrat policija pusti na miru.« Lojze je bil že nešteto krat kaznovan zaradi tatvine in državni tožitelj je predlagal, da ga po prestani kazni oddajo v prisilno delavnico, ker je za delo sposoben, a je nevaren tuji lastnini. Lojze je bil obsojen na eno leto robije in v izgubo častnih državljanov časti za 2 leti. Odklonil pa je senat predlog državnega tožitelja glede prisilne delavnice. Predsednik je namreč pri sodbi prečital iz delavske knjižnice potrdilo nekega ključavničarskega mojstra, ki pravi, da je bil Lojze drugače pri delu nad vse vreden in pošten. Lojze je mirno sprejel sodbo.

— Pri haemeroidih, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorih, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo v uporabo naravne »Franz-Josef« grečice vselej prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kulturni obzornik

Mariborsko pismo

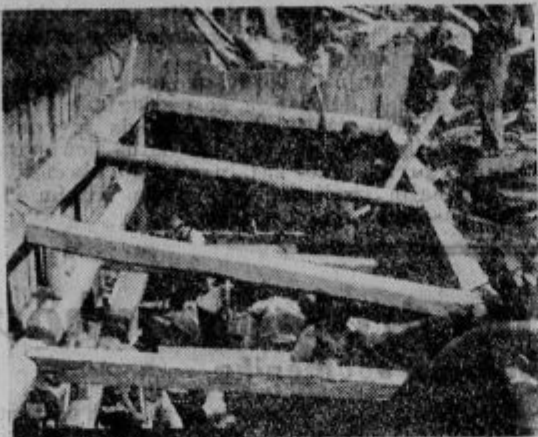
Ljudski oder je tudi v letošnji sezoni zelo podjeten. Te dni je uprizoril tridejansko »Gruda umira«, ki jo je po istoslovnem R. Bazinovem romanu priredil dr. Dornik. Dramatska priredba je predvsem prirojena namenu naših ljudskih odrov ter njih uprizorjalni možnosti. Povsem smiselno, zajemljivo in organsko je segel dr. Dornik v peripetije tega pretrpetljivega romana ter jih preli v dramske oblike in jim dahnul živahnega oderskega življenja. Pri tem si je avtor prisvojil načelo vseskozi enostavne in vendar dramsko učinkovite obdelave. Te dni je tridejanska »Gruda umira« izšla v Cirilovi tiskarni v Mariboru in bo prav gotovo koristno služila našim odrom, ki v pomanjkanju nepreigranih in dobrih vzgojnih smiselnih ljudskih iger, pogrešajo primernih in uporabnih oderskih del kakor je tridejanska »Gruda umira«. Pri uprizoritvi v dvorani Prosvetne zveze je bilo na mah spoznatli ljubezen, toploto in svežino, s katero so se diletantje Ljudskega odra lotili navedenega oderskega dela. Tudi je bila v ozadju od vsega početka zaznana večja in skrbna roka novega režiserja prof. Potokarja. Igralci Ljudskega odra so v svojem oderskem poslu že tako uvežebani, da gredo uspehi nekaterih sodelujočih prav gotovo preko običajnih diletantskih kvalit. Zlasti bi veljalo to za Pajtljevo (Roussila), Hamerškava (Luminea) in Eichmeisterja (Mathurin), ki predstavljajo brezdvomno najboljše moči mariborskega Ljudskega odra. Lep napredek kažejo tudi ostali igralci (Gračner, Branko in Anica); zelo prikupe je nastop nadarjena Vladoje Simčičeva, ki bi jo radi videli ob priliki v zasedbi kakšne večje vloge. V splošnem gre idealni in trumni gledališki družini ljubljanskega Ljudskega odra kakor tudi vnetim voditeljem vse priznanje.

Ljubljana

Vblatu na dnu Ljubljanice

Ljubljana, 9. junija.

V Trnovem, pri sv. Petru in ob Františkanskem mostu regulirajo Ljubljano. Najbolj počasi gre pri sv. Petru, kjer gre ves izkop na račun žuljev, dobro pa napredujejo dela pri mostovju in v Trnovem. Pri trimostovju so zbelonirani že trije podporniki s temelji, dočim bo izkop za četrtega v kratkem gotov. Najhitreje pa je začela napredovati regulacija nabrežja ob št. Jakobskem mostu. Obrežno zidovje je na levem bregu zgrajeno že do št. Jakobskega mostu, naprej proti zatvornici.

— ki je tudi že zgrajena in namazana s katranom, — pa že stoji štirje odseki v dolžini po 8 m. Tu delata sedaj že dva pomožna žerjava. Enega je zgradilo gradbeno podjetje samo, v kratkem pa pride na pomoč še drugi. Na več krajih izkopavajo delavci sedaj temelje; izkopano blato, mivko pa dvigajo v vedrih z žerjavom, ki jih praznijo kar v sredo struge. V 8 m dolgih odsekih stoji po 10—12 delavcev v vodi, ki jo komaj sproti izčrpava črpalica. Nekateri imajo velike gumijaste škornje, drugi jih pa ne marajo in stojte raje v luži in blatu v lastnih čevljih, tako da so mokri do kolen. Ni lahko, rezati in dvigati mazajočo se mivko z lopatami in jo metati v vedra. Telo se skoraj tišči telesa v velikem lesenem zaboju, ki še vedno bolj pogreva v dno Ljubljanice. In za to delo prejemajo delavci 450 Din na uro! Na vsak način je ta plača naravnost sramotna in pomeni res izrabljanje brezposelnosti! Ko so regulirali Ljubljano pred vojno, so prejemali delavci, ki so delali v strugi enake plače kakor zidarji, kar bi pomenilo danes 6—7 Din na uro. — Radi verjamemo, da bo s temi deli pridobila Ljubljana na lepoti; vemo pa tudi, da bodo ta dela spremljana s stalno jezo in ogorčenjem delavcev, ki vedo, da za svoje težko delo ne prejemajo niti najmanj primerne plačila samo zato, da bo dobiček nekaterih čim večji. Ta madež bo padel nazaj na občino, ki je sodgovorna na tem početju.

Kaj bo danes

Drama: »Vzrok.« Premijera. Red E.

Opera: Zaprt.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkovec ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Tridnevne duhovne vaje za akademike bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani. Začetek v nedeljo 14. junija ob 5 popoldne. Udeležence imajo vso oskrbo v samostanu proti mali odškodnini. Prijave prosimo čimprej na predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani. Vabimo k obilni udeležbi vse, ki so željne verske poglabitve.

Pevcem »Ljubljanec«. Dances ob 20 pevski vaji »Ljubljanec«. Radi prihodnjega nastopa in nedeljskega izleta (14. junija) je udeležba prav vseh nujno potrebna! — Pevovodja.

Izlet na Kum. Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani priredi v nedeljo, 14. t. m. izlet na Kum. Odhod iz Ljubljane ob 5.12 zjutraj do Trbovelj, med potjo na Dobovcu sv. masa. Tovariši iz Ljubljane, Celja in drugi: udeležite se v kar največjem številu!

Podporno društvo za služnjice ima v četrtek 11. t. m. sv. mašo zjutraj ob 5 na Rožniku. Vabljenje ste vse članice in prijateljice. — Predsednica.

Povratek župana v Ljubljano. Župan dr. Dinko Puc se je včeraj vrnil s kongresa nemških mest. V Nemčiji je g. župan bival 12 dni.

Gradnja glavne carinarnice. Dela pri gradnji glavne carinarnice ob Vilharjevi cesti

Te dni je izšla v Cirilovi tiskarni junjska številka mladinskega glasila »Našega Doma«. Uvodoma piše F. K. v prispevku »Kam?« o aktualnem problemu usodnega izseljevanja slovenskih deklet v tujino. Sledijo »Razdejane duše«, ki jih je za »Naš Dom« napisal fant od Soče, nadalje poziv za udeležbo na mladinskih taborih, prispevek o Amundsenovem poletu na severni tečaj po lastnem pripovedovanju, »Očetova oporoka« in Tajne egiptovskih grobov. Sledijo Dekliške gredice in pomniki fantov pod lipjo, ki vsebujejo zanimive pripovedi glede prosvetnega dela krščanske mladine. Nadaljuje se Šahovska šola, ki prinaša osnovne pojme k tej plemeniti igri. Čim se bodo ta začetna poglavja zaključila, se bo pričelo objavljanje raznih šahovskih problemov. »Naš Dom« je najcenejši mladinski mesečnik v naši državi; stane letno jedva 12 dinarjev. »Naš Dom« prav toplo priporočamo zlasti naši mladini. Naroča se pri upravi, Maribor, Koroska 5.

Na mariborski državni realni gimnaziji je bila ob zaključku šolskega leta razstava risb, ki spričo svojega nepričakovanega uspeha zaslužila, da se tukaj omeni. Na prvi pogled prevladuje vtis, da gre za pravo umetniško razstavo, treh nadarjenecv: Zmuderl, Sila in Kotiš. Sedmošolec Zmuderl je razstavil nad sto svojih risb in risb ter je pravcar slikarski umetnik, ki pa priznava zasluge svojemu profesorju Mežanu. Posebno močan je v olju in si je v poslednjem času izbral novo linijo živahnosti, prav posebej se pri motivih iz narave. Tudi petošolec Sila je dečko. Nekateri njegovi posnetki kažejo že sedaj, da je na poti umetnika. Tretjošolec Kotiš pa je mlad grafik. Značilno je pri njem pravokotno senčenje. Človek mora biti kar vesel takšnih talentov. Je še veliko drugih lepih slik, ki pa se skoraj izgubljajo med razstavljenimi deli omenjene trojice, ki povsem prevladuje.

ugodno napredujejo in bo že to soboto ob 10 dopoldne slovesno polaganje temeljnega kamna carinarnice. Slovesnosti bodo prisostvovali zastopniki mestne občine, zastopniki finančne direkcije, železniške uprave in zastopniki drugih oblasti odušno gospodarskih korporacij.

Kosci se zbirajo. Sedaj je čas, ko so dnevi dolgi in trava visoka. Ponekod so že pokosili travo, povečini pa jo kosijo sedaj. Zopet je oživela stara navada, da prihajajo kosci iz okolice v Ljubljano na Krekov trg ali pa pred Mahrovo hišo, kjer se zbirajo pod starim kostanjem. Tu dobi vsak posestnik, vsak lastnik senožeči koscev, kolikor jih potrebuje in kolikor jih hoče. Stroj namreč izpodirja tudi že kosce in marsikateremu koscu je kosilni stroj odvzel zaslužek. Pri nas se to še ne pozna tako zelo, ker so kmetstva posestva majhna, vendar pa morajo tudi že kosci čakati na zaslužek in ni več tako, kakor je bilo včasih, ko je ob tem času vedno primanjkovalo koscev. Vsak kosci ima s seboj koso in kosilce, tako da je opravljen za svoje delo in da vsakdo ve, kaj so ti možje in fantje pred Mahrovo hišo.

Ali je res? Govorice, ki krožijo po Ljubljani, res ni mogoče kontrolirati. Nekaj podlage na ima gotovo govornica, da je mestna občina trdno odločena, da bo spomenik kralju Petru stal pred magistratom. Baje je tudi že določen datum, menda sredi avgusta, ko bo ta spomenik odkrit. Če je mestni magistrat res tako trdno odločen, potem moramo reči, da je njegova odločnost v resnici gluha in slepa za razsodnost in za ugovore slovenskih umetnikov in estotov, ki se tudi nekaj razumejo na take reči.

Še nekaj o tramvaju. V včerajšnji rubriki »Kaj pravite« je nekdo ožigolost postopanje Splošno maloželzne družbe zaradi nočnih voženj. Še prej pa je nekdo grajal prepoved te družbe, da ne smejo spretniki sprejemati napitnin. Še eno tako evetko z vrta stevilnih ukrepov te družbe haj navedemo: Vsem rodbinskim članom tramvajskih uslužbenecv je sedaj odvzeta pravica brezplačnih voženj na tramvaju. Menda je ta ukrep izzvala varnost družbe. Seveda je vprašanje, koliko bo družba privarčevala. Prav dosti menda ne. Gotovo pa je, da ne bo privarčevala toliko, kolikor je izdala za novi avtomobil.

Desetletnica Zveze delovodij in industrijskih uradnikov. Leta 1898 je bilo v Ljubljani ustanovljeno Društvo delovodij in industrijskih uradnikov, ki so imeli svojo centralo na Dunaju. Po prevratu se je to društvo osamosvojilo in 1921. leta se je ustanovila Zveza delovodij in industrijskih uradnikov, ki ima svoja okrajna društva v več krajih Dravske banovine. Zveza bo 14. junija t. l. proslavila desetletnico svoje osamosvojitve in ustanovitve v hotelu Tivoli.

Rabite le umetni led! Mestno načelstvo v Ljubljani odreja, da morajo vsi kavarnarji, gostilničarji, slaščičarji in izdelovalci oziroma prodajalci živil uporabljati za izdelovanje slaščic, sladoleda, hranil za hlajenje pijač in vseh hranil, ki prihajajo z ledom neposredno v dotiko, le umeten led, ker je vsak led iz tekočih in stoječih voda kolikor toliko nesnažen in more okužiti hranila. S tem pa nastaja nevarnost kužnih bolezni. Mestno načelstvo bo na podstavi § 4a sanit. zakona z dne 30. apr. 1870 drž. zak. št. 68 izvrševalo po svojih organih v tem pogledu strogo nadzorstvo in bo osobe, ki

Dvojni užitek

boste imeli poletu, ako boste pazili na redno prehrano.

Najzanesljiveje Vam bo pri tem pomagala

hladna
ovomali

Pripravi se z Ovomix-kozarcem, ki ga morete dobiti povsod, kjer se prodaja Ovomaltino in sicer za ceno Din 15.—.

bi se ne ravnale po tej odredbi, kaznoval po min. naredbi z dne 30. aprila 1857 drž. zak. 198.

V Gradišču ni bilo zastrupljenja s plinom. Posebna zdravniška komisija je sedaj doglala, da ni bila zasebnica 70-letna starka Marija Koneček, ki stanuje v mestni hiši v Gradišču št. 11, zastrupljena s plinom, ki naj bi bil uhajal iz plinske cevi, Konečkova bolnica že na starejši bolezni, ki ima za posledico omedlevico. Prvotno so v Gradišču ljudje mislili, da jo je zadušil plin. Konečkova se še nahaja v bolnišnici in je njeno stanje povoljno.

Trije tički. Na Sv. Petra cesti je včeraj popoldne ustavil stražnik mlajšega moškega in mu napovedal aretacijo. Možakarja, 33-letnega Ivana B., poklicnega vlomilca in tata, doma iz St. Ruperja na Dol, je namreč iskala policija že dalj časa radi njegovih grehov. Zadržega, za katerega ve oblast, je napravil dne 26. maja Domžalah. Vthotaj l se je zvečer v hišo Marjete Škok na Viču. Ukradel je 200 Din in star revolver, gotovo pač še več, da ga ni Skokova zasacila in pregnala. B. se je nato klatil po Dolenjskem, kjer se je preživljal najbrže s tatvinami. Pri njem so našli vitih, moško nikelnasto uro, žepni nož in rujavo usnjeto listino s približno 100 Din. Zadnje predmete je najbrže kje ukradel. — Družbo bosta delala B. v zaporu dva tatinska brata Anton in Rudolf M. Pri Antonu je našla policija večjo plaho in več vrec, pri Rudolfu pa mosko kolo »Puche. Vse te stvari sta brata gotovo kje ukradla in policija sedaj išče lastnike.

Nesreča s flobertovko. Med ljubljanskimi in predmestnimi otroci so prišle zadnja leta flobertovke kar nekam v modo, ali flobertovka ni igrača, temveč prav nevarno orodje, za katerega je treba orožni list. Nesreče s flobertovkami niso v Ljubljani prav nič redke. Predvčeršnjim popoldne se je na Viču pri igranju s flobertovko ustrelil v kazalec desne roke 12-letni Alojz P. Sedaj se zdravi v bolnišnici. Otrokom orožje je rok!

Zobozdravnik

Dr. Srečko Puher

se je preselil z ordinacijo iz Poljanske t. 10 v lastno vilo v

Gregorčičevo ul. 32 — Tel. 20-70

(vila poleg banske palače na Bleiweisovi c. nasproti Trgovskega doma).

Maribor

Dokazi pridnih rok

Razstava ženskih ročnih del in risb na zavodu šolskih sester v Mariboru.

Kakor vsako leto, tako so tudi letos ob zaključku šolskega leta razstavile gojenke zavoda svoja ženska ročna dela in risbe. Razstava je nadvse okusno prirejena in je praktično združena z modernim. Zastopane so na razstavi vse tehnike ženskih ročnih del, od najpreprostejšega pletenja do najmodernejšega vezenja. V prvi vrsti so ročna dela praktična in je nadvse hvalevredna požrtvovalnost učiteljice S. S. Rozalije, ki je tako posrečeno zbirala med dobrimi, okusnim in modernim. Ljudska šola je razstavila pletene in kvadrate izdelke, in bi človek med otrokom ne pripisoval tolike veščine. Mirno lahko trdimo, da slične uspehe doseže le samostanska šola. Meščanska šola je razstavila vezenine v navadni in umetni svili poleg najpotrebnejšega perila, okusno vezenega. Gojenke učiteljice pa so razstavile najrazličnejše garniture, vezeno v svili in lepih narodnih motivih, prekrasna pregrinjala, stenske prevleke vezeno v slikane, razkošne in moderne blazine, moderno vezeno albume, zastore, gobelinska dela, zlato vezenino in še nešteto drugih praktičnih, umetnih in modernih izdelkov, ki vsi pričajo o veliki ljubezni in potrpljenju do ženskega ročnega dela. Nekaj posebnega pa so store za okna, izdelani po osnutku S. M. Rozalije. Motiv je za »phantless« vezenje, izpeljan pa v »boledor«, kar je iznajdba S. Rozalije in nova tehnika v kraljestvu ženskih ročnih del. — Razstava slik in risb napravi na obiskovalca močen vtis. Slike, ki so razstavljene, so posnetki iz narave v okolici Maribora, Mlade umetnice so dale akvarelu, olju in pastelem pravo življenje. Kakor šolskim sestram, tako tudi njihovim gojenkam pristržno čestitamo k tako lepemu uspehu dela in ljubezni.

Občni zbor Ljudske univerze. V ponedeljek zvečer se je vršil v dvorani kina Apolo občni zbor Ljudske univerze. Občni zbor je otvoril ing. Kukovec, nakuje je obširno poročal o delovanju Ljudske univerze v pretekli dobi. Tajniško poročilo je podal prof. Kos. Sezija leta 1930-31 zaznamuje 38 prireditev, 1 poučen izlet, 33 predavanj in pet koncertnih večerov. Največ predavanj je obsegal evgenični ciklus in je bil obisk pri teh predavanjih zadovoljiv. Tudi potpisana predavanja s predvajanjem skopičnih slik so privabila mnogo občinstva. Ponesrečili so se nekateri koncertni večeri, razen tega nekatera znanstvena predavanja in slovenski veseli večeri. Blaginjsko stanje izkazuje v smislu poročila blaginjskega guč. Ažmanove primanjkljaja 536 Din. Podpore so znašale 8709 Din. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z ing. Kukovcem na čelu. Na novo je bil soglasno izvoljen v odbor prof. Bogovič. Pri služajnostih se je razvila mestoma zelo živahna debata, v kateri so posamezni govorniki poizkusili podati nove smerice, ki naj bi bile veljavne za prihodnjo poslovno dobo. Kritika nekaterih udeležencev je bila za delovanje te mariborske prosvetne institucije naravnost porazna.

Železničarskem kongresu. V soboto sprejemanje gostov na glavnem kolodvoru; v nedeljo ob 8 zbirališče pred glavnim kolodvorom,

nato sprevod po mestu. Ob 9 kongres v Narodnem domu. V ponedeljek izleti v mariborsko okolico.

Pri mestnem vojaškem uradu se dobijo vsa potrebna pojasnila glede sprejema do 80 gojencev v pomorsko zrakoplovno podčastniško šolo ter do 60 gojencev v bolničarsko podčastniško šolo v Nišu.

Rokoborbe... V ponedeljek zvečer je bilo precej nepotrebne hrupa. Priporočali bi manj cirkusa in več rokoborbeno resnosti. Vzgleden v tem pogledu je bil prvi spoprijem med Romanom Pescarskijem in Saksoncem Frankom, ki se je končal neodločeno. Poljak Orszovski je položil Nizozemca Van de Borgia, borba med Sedmogradčanom Contasom in Madjarom Bognerjem pa je ostala neodločena. Včeraj zvečer pa so preizkušali svojo rokoborbeno žilavost in spretnost Poljak Orszovski in Roman Pescarski, Bolgar Belič in Holanec Van de Borg ter Sedmogradčan Contas in Saksonec Frank. Kongcem tedna se pričakuje prihod znanega zamorskega rokoborca Tom Sayerja.

Posvečitevno slavlje. V nedeljo se vrši ponovitev posvečitve prosvetnih društev predmetne župnije Matere Milosti presv. Srcu Jezusovemu. Cerkevna pobožnost zjutraj ob šestih. Popolne ob 17 pa je proslava v Omladinskem domu.

Ljubljanska drama gostuje. Po dolgem presledku bo zopet gostovala ljubljanska drama v tukajšnjem gledališču. Uprizori se znana Klubundova komedija »XYZ«.

Hruše in truse. K notici, ki smo jo včeraj priušeli pod tem naslovom, naprošeni objavljamo, da ne gre za Plavčevu gostilno pri Roži na Koroski cesti 3.

Najdba človeških lobanj in kosti. Ko so včeraj delavci mestnega električnega podjetja kopali jama za drog na Slomškovem trgu pred škofijo, so pri kopanju jame našli v globlini en in pol metra na več človeških lobanj, deljasti in drugih človeških kosti. Najdeni ostanki izvirajo menda iz dobe, ko je bilo na tem mestu staro pokopališče.

Meso v snegu in... Mestno tržno nadzorstvo je prišlo na sled, da je Jožef K. iz Pobrežja utihotapilaj meso v mesto, ne da bi plačal uvoznino in brez vsakršnega oglednega lista. Meso je shranjeval v nekem prostoru v Stolni ulici, kjer ga je spravil na sneg, ki so ga bili pozimi z vsjo drugo potesno umazano vred napeljali v posebne prostore. Zaradi tega mu je mestno tržno nadzorstvo zaplenilo večjo količino mesa in dve teleti. Proti Jožefu K. se bo kazensko postopalo.

V stroj je prišla včeraj popoldne z desnico v neki tukajšnji tekstilni tovarni 26-letna delavka Fani Repulask tako, da ji je čisto zmčnkalo roko. Težko poškodovano so jo odpeljali v bolnišnico.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 10. junija: Zaprt.

Četrtek, 11. junija ob 20: EVANGELJNIK. Ab. A.

Premijera.

Iz društvenega življenja

Slov. zdravniško društvo ima v petek 12. t. m. običajen znanstveni sestanek v ženski bolnišnici ob 18. Predava g. dr. Kallay: »O granulomatoznem boolenju zob in njih kirurškem lečenju (z demonstracijo resekcije korenike).

Hudo nočno neurje

na Notranjskem in Dolenjskem - Strela ubijala ljudi in zažigala poslopja

Unec, 10. junija.

K poročilu v »Slovenec« o nesreči na Uncu poročamo še naslednje:

Po vročem in soparnem dnevu so se začeli proti 4. uri popoldne kupičiti na nebu temni oblaki iz katerih je od časa do časa votlo zagrmelo. Služeč, da bo vsak hip izbruhnila huda nevihta, so ljudje hiteli s polja v zavetje pod najbližjo streho.

Tako se je zateklo vedrit tudi pod kozolec Antona Rebeca, ki leži par sto metrov izven vasi, več ljudi. Tudi lastnik kozolca se je nahajal med njimi. Grmelno in bliskalo se je vedno bolj. Nena doma se je za trenutek močno posvetilo — nato oglušujoč tresk. Strela je udarila v vrh strehe, ga nekoliko razlila in švignila po glavnem steburu, ki ga je tudi močno poškodovala, proti zemlji.

V kritičnem trenutku pa se je stiskala v kotu ob tem steburu pokojna Marija Kavčič, žena Franceta Kavčiča, ki je uslužben na Rakeku pri tvrdki Žagar kot delavec. Svojega petletnega sinčka Francka je stiskala v naročju. Poleg nje pa je stala njena mati.

Po strašnem tresku je nastala pod kozolcem splošna panika. Zasmrdelo je. Pri steburu se je pokadilo in začelo je goreti. Tedaj pa sta skočila k ognju lastnik kozolca Rebec in njegov sin, ga pogasila in tako s prisotnostjo duha preprečila še hujšo nesrečo.

Na tleh pa so obležali Marija Kavčič, sinček Francet in mati Kavčičeve. Dočim so poslednjo z umetnim dihanjem kmalu spravili k zavesti, so bili pri ostalih dveh vsi rešilni poskusi zaman. Domači gospod župnik Martinčič jima je podelil sv. zakrament poslednjega olja. Verjetno je, da v pokojna sploh ni udarila strela, ampak da sta podlegla silnemu zračnemu pritisku; kajti na njima ni opaziti nikake poškodbe od strele.

Z močno prizadetim možem pokojne Kavčičeve in njegovo hčerko sočustvuje vsa okolica in tudi mi jima na tem mestu izrekamo svoje sožalje. Ob času nesreče sta se oba nahajala z doma.

Na licu mesta se je takoj nabralo mnogo ljudi. Pod kozolcem so našli tudi enega ptička, ki ga je ubila strela.

Rakek, 10. junija.

Pri večerajšnji nevihti, ki je zadivila po vsej Notranjski in je trajala le pol ure, je poleg Unca, kjer je povzročila največjo nesrečo, udarila strela tudi na več drugih mestih. Tako je v Dolenji vasi pri Cerknici zažgala kozolec posestniku Bečojcu. Kljub takojšnjemu nastopu domačih in cerkniških gasilcev je kozolec pogorel. Bečoj trpi občutno škodo. Tudi z drugih krajev se sliši, da je na več mestih udarila strela. Od Blok pa se sliši, da je tudi tam ubila enega človeka.

Ljubljana, 10. junija.

Včerajšnja nevihta, ki je bila letos najhujša, je imela glede smeri prav čudovito pot. Oblaki so pridrevili deloma z zapada in nekoliko severozapada čez Nanos in Postojno na Rakek, kjer se je popoldne okoli 3 vsul prvi silnejši naliv, ne da bi povzročil po poljih in nasadih kakšne znatnejše škode. Neurje, združeno z močnim grmenjem je pač zahtevalo dve človeški žrtvi. Val naliva je nato krenil v smeri proti Cerknici in Blokam, kajti v Gorenjem in Dolenjem Logatcu je bil dež razmeroma pohlaven. Čez Bloke in Sodražico je glavna masa nevihte zavila proti Višnji gori, kjer je okoli 9 začela padati drobna toča. Tu so bili prizadeti le nekateri kraji, a posledice nevihte niso tako občutne kot lanske, ki je bila skoraj ob istem času. Iz Višnje gore je val krenil dalje proti Trebnju, pusteč na strani St. Vid in bližnje kraje, dočim se je okoli 6.30 pojavil silen in katastrofalen vrtnec med Trebnjem in Žužemberkom. Po pol ure trajajočih nalivih, združenih s točo, je bil odmor, nakor so se nalivi okoli 11 ponoči zaobrili proti Ljubljani, kjer se je vsula prav huda ploha. Na Dolenjskem okoli Krškega in Brezice ni bilo nalivov. Tudi po drugih krajih, kakor je sklepiti iz dosedanjih poročil, ni bilo neviht.

TERPENTINOVO MILO

opere Vaše perilo snežno belo!

da so a »Slovenčevim« člankom mišljene celjske kolašice. Če bi pri tem bili čitatelji pravilno postopali, bi ne bilo niti najmanjšega poudarka za pravdo. Saj je v članku marsikdo našel kritiko, da so se cvetlični dnevi v Celju in drugod preveč razpasli. Tudi je lahko videl, kdo možnost aplikacije na Kolo v Celju v oči gled postopanja Kola pri porabi kupljenega doma v Pakracu in uvedbe kolonij za revne otroke. Zdelo se mu je lahko nepravilno, da je Kolo leta 1930 določilo komaj 11.000 Din za revne otroke, čeprav je nabralo na raznih dobroteljih prireditvah, zbirkah in podporah čez 100.000 Din. Drugemu zopet ni ugajalo, da je čisti dobiček vseh kolonij vrgel komaj 29.000 Din. Prezreti ne smemo, da so po priznanju tožitelje samih znašale vse investicije okoli 250.000 Din, poleg tega pa so še tožiteljice dobile pohištvo in opravilo v dar pri tvrdki Rakuš, Westen itd., kar gotovo tudi predstavlja precejšnjo vrednost. Pri tem bi marsikdo lahko kritiziral, češ, da 29.000 Din čiste dobičke kolonij pač ni primeren in zadosten znesek. Kritika, da bi bile tožiteljice pač morale delati razliko pri premožnih in manj premožnih udeležencih kolonij, da bi bili premožni plačali več, torej primerno ceno, ne bi bila brez stvarne podlage. Tako in slično je govoril in mislil o dobroteljni akciji tožiteljice marsikdo, še preden je »Slovenčev« članek izšel. To nam priča ravno g. ravatelj Korošec s seje Mestne hranilnice celjske.

Glede odškodnine ni nikjer dokazano, da bi bila zaradi članka tožiteljic nastala kakšna konkretna škoda. Pač pa se mi zdi, da bo škoda nastala kvečjemu zaradi tega, ker se ta pravda vodi, in pa radi načina pravde. To bo nehoti marsikoga odbilo, ki je doslej gmotno in moralno podpiral delovanje društva.

Nato je sodnik razglasil sodbo, v kateri spozna »Slovenčev« odgovornega urednika za krivico in ga obsodi na 10 dni (z ozirom na politični značaj zadeve) custodie honeste, 1000 Din globe in 5000 Din idealne odškodnine in objavo sodbe brez razlogov in povračilo stroškov. Branitelj dr. Ogrizek je prijavil priziv radi obsodbe, tožiteljice pa radi prenizke odškodnine, tako da bo končna beseda padla v Ljubljani.

Leo Pibrovac proti »Slovencu«

Oprostilna razsodba

Pibrovac Leo, učitelj osnovne šole na Jesenicah, je vložil zoper »Slovenca« tiskovno tožbo radi članka »Kaj pravite«, priobčenega 17. julija 1930, ki se glasi:

»Da srčne omike manjka našim ljudem, tožimo: Kako bi jo ne, če je še njih vzgojitelji nimajo. Odslovljen je bil nadzornik in šolski vodja — vreten mož in oče številnih otrok — zaradi grdih in lažnih denunciacij. Pa je zavriskalo srce možarivala, ki nima nobenih otrok, pa pravi, da je nacionalist in vsa brozga v njem je zakipela in on, ki ni bil nikdar mož in ne značaj, je zapisal na odprto dopisnico: »Nisi nacionalist... zato odlazi oddol!« — Trpek nasmeh je legel okrog mojih ust, zakaj dopisnik je sam sebi pisal sodbo: »Podleži!«

Kaj pravite pedagogi? Ali Vas je kaj sram takega druga in njegove srčne kulture? In ali more srčno omiko dati drugim, kdor je sam nima?»

Utemeljeval je obtožbo a tem, češ, da je z inkriminiranim člankom zakrivilo uredništvo navedeni pregrešek, češ, da oseba napadenega sicer ni imenovana, je pa drugače jasno označena.

Istočasno z zadevo Kola jugoslovanskih sester v Celju je okrožno sodišče v Celju razpravljalo tudi v tej zadevi ter je zaslalo Ivana Dimnika, urednika »Učiteljskega tovariša« v Ljubljani, ter Leopolda Beblerja, med tem ko se je precejšnjo število ostalih izpovedi le prečitalo. Tudi v tej zadevi se je uredništvo zagovarjalo, češ, da je članek abstraktne vsebine in da se na tožitelja ne nanaša ter je izjavilo, kakor že v odgovoru na tožbo po členu 87 tiskovnega zakona, naj sodišče izda odločbo v zmislu, da se inkriminirani članek ne nanaša na zasebnega tožitelja.

Tožitelj je navedel od svoje strani razne priče, ki bi naj dokazale, da je bil tožitelj z vsebino članka bil jasno označen. Medtem ko je uredništvo istotako navedlo dokaj priče, katere so izpovedale, da meri članek čisto na drugo osebo, osebno pa, da je žrtev silnega dejanja šolski nadzornik in vodja Črničgo v Konjicah. Dejanstvo so priče v ravno kar nasprotujočem si zmislu izpovedale.

Sodišče je po končani razpravi izreklo sodbo, da se obtoženi odgovorni urednik »Slovenca« oprosti vsake krivde in kazni, ker tožiteljice aktivne legitimacije ni smatrali za potrebno. Vsebinska inkriminiranega članka ni namreč taka, da bi jo lahko apliciral na razne kraje in razne slučaje. Ne more se pa to storiti na zasebnega tožitelja tembolj, ker sam sicer priznava, da je odstavljene nadzornik in upravitelj Vider, kojega smatra tožitelj za opisano žrtev rivalitete, sam izjavil, da je sicer (Vider) dobil zadevno dopisnico, da je pa on ni pisal. Ni merodajno v zmislu tiskovnega zakona za jasnost napadene osebe, če je morda kdo v zadevi najbolj poučenih misli tako kot tožitelj, marveč mora biti vsebina taka, da tako mišli tudi širši čitateljski krog članka.

Tožitelja je zastopal do glavne razprave dr. Drago Marušič, oziroma dr. Viktor Vovk, pri glavni razpravi pa dr. Rajnhold Kersbavmer, naše uredništvo pa do glavne razprave dr. Janko Brejc, pri glavni razpravi pa dr. Ogrizek iz Celja.

Tožitelj je prijavil takoj priziv radi oprostite.

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef«-grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef«-vode. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jesenske svečanosti v Ljubljani

Ljubljana, 10. junija.

Na jesen čakajo Ljubljano velike svečanosti, ki jih bodo priredili razni krajevni činitelji. Te svečanosti so zamišljene v obsegu in na način salzburskih svečanosti. S temi svečanostmi bo združena tudi cela vrsta raznih prireditev v velikem slogu in drugih svečanih dogodkov. Ob istem se bo vršila na velesejmskem razstavišču običajna jesenska razstava, ki pa bo letos posvečena tujskemu prometu. Ta razstava bo obsegala tudi razstavo slovenskih mest. Pravi festival pa se bo vršil v dneh 6., 7. in 8. septembra. Točen program sicer še ni izdelan, vendar so že določene glavne točke.

Pevska zveza bo priredila velike pevске koncerte, na katerih bo nastopilo 1500 pevcev. Povabljeni bodo najbrž tudi drugi jugoslovanski pevski zbori. Gotovo je, da se bo v tem času vršil še kakšen orkestralni koncert.

Narodno gledališče bo vprizorilo dvoje pred-

stav na prostem, in sicer »Slehnika« pred nunsko cerkvijo in »Gorenjskega slavčaka« v tivolskem parku.

V dneh festivala se bodo izvršila tudi razna odkritja in blagoslovitve javnih del. Tako je za dan odkritja spomenika kralja Petra pred magistratom določeno dan 6. septembra. V teh dneh bo tudi posvečeno tromostovje pred frančiškansko cerkvijo. Do tedaj pa bo najbrž brez vsake slovesnosti prestavljen tudi že Prešernov spomenik. — Kam, še ni določeno.

V dneh festivala bo na slovesen način izvršena tudi kolavdacija prenovljenega magistratnega poslopja. Poleg naštetih pa se pripravljajo za dni festivala še več drugih prireditev. Za ta festival se bo vršila velika propaganda po vsej Jugoslaviji in tudi po inozemstvu. Na vsak način je pričakovati, da bo tedaj prišlo v Ljubljano in Slovenijo sploh izredno veliko število tujcev. Upati je, da bo tedaj tudi vreme ugodno.

Najlepša belokranjska šola

Semič, 8. junija.

Velikačen dan je doživel Semič 7. junija 1931. To je bil praznik treh občin, ki so v semiški župniji, namreč občine Semič, Kot in Vinji vrh. Ta dan je bila namreč blagoslovljena in otvorjena nova šola v Semiču, stavba, ki je, po izjavi banskega šol. inšpektorja v Zagrebu ena najlepših in najmodernejših stavb te vrste v savski banovini.

Z zastavami in cvetjem okrašene hiše so pričale, da se semičani zavedajo važnosti tega dne. Vsa slovesnost se je začela s slovesno sv. mašo v župni cerkvi sv. Stefana, ki jo je daroval ob asistenci domače duhovščine g. komtur križiškega redne Valerijan Učak. Po sv. maši se je razvil iz župne cerkve lep sprevod proti novi šoli. Otvorili so ga šolski otroci s svojim praporom, nato došla društva in duhovščina. Duhovščina je pela med procesijo litanije vseh svetnikov. Za njo so stopali različni dostojanstveniki in povabljeni gostje, ki so se otvoritve udeležili v zelo častnem številu. Za temi je šel drugi oddelček gasilcev in nato občinstvo, ki se je blagoslovitve in otvoritve udeležilo v obilnem številu.

Ko je sprevod došel do nove stavbe, je g. komtur ob asistenci g. dekana iz Črnomlja in domačih dušnih pastirjev izvršil blagoslovitev šolskega poslopja od zunaj. Nato se je izvršila slovesna otvoritev. S pladnja, ki so ga nosile tri belo

oblečene deklice, je g. župan Anton Simonič, ki je obenem predsednik šolskega odbora, vzel ključ in prosil banskega odposlanca g. inšpektorja Serniča, da odpre šolo. G. odposlanec je šolska vrata odprl, nakar je ključ izročil g. šol. upravitelju Ivanu Riglerju in mu s tem izročil vso skrb za novo šolsko poslopje. Pri tem so bili različni govori, ki so vsi izvenili v čast in ponos Semičarjem, ki so zgradili tako ponosno stavbo. Za tem je bila izvršena tudi blagoslovitev notranjosti.

Po blagoslovitvi se je vršil v novih šolskih prostorih slavnostni banket. Z banketa je bila poslana tudi brožavka Nj. Vel. kralju, ki se je tisti dan mudil v Karlovcu. Brožavka se glasi: Ob otvoritvi in blagoslovitvi nove osnovne šole v Semiču, savska banovina, se Vašemu Veličanstvu vdano klanjamo in obljubljamo, da hočemo širiti med našim ljudstvom narodno prosveto po vidikih in plemenitih intencijah Vašega Veličanstva. — Krajevni šolski odbor in učiteljski zbor osnovne šole v Semiču.

Po banketu so šolski otroci priredili v prostorih »Doma« igro »Prstanc«.

Lep je bil ta dan za celo semiško župnijo, vendar si ga Semičarji ne želijo več tako kmalu, kajti stala je nova šola skoro poldrug milijon dinarjev.

Mati umorila lastno dete

Novo mesto, 9. junija.

Na Golobinjaku pri Mirni peči živi kočarica Pavla G. Njen mož je pred časom odšel na Holandsko za kruhom, ona pa se preživlja z duino. Pavla, ki je stara 27 let, ima po možu že troje otrok, je v moževi odsotnosti dobila otroka. Sosedom, ki so jo videli prej, se je zdelo kaj sumljivo, da ni otroka bilo nikjer videti. Stvar je končno prišla tudi orožnikom na ušesa, ki so pričeli zadevo preiskovati. Prišli so k njej na stanovanje in jo tako dolgo spraševali, da je priznala, da je dote umorila in je zakopala v bližini svoje hiše.

Včeraj je bilo dete odkopano in pregledano. Otroku se je poznalo na glavi, da je bil ubit

Pazite na to,

da si ogledate največjo zalogo gramofonov in plošč pri
A. RASBERGER — JUGOSPORT r. z.
z o. z. na MIKLOŠIČEVI CESTI št. 34.

Eksplodizija na Bledu

Ljubljana, 10. junija.

Na Bledu sedaj širijo često med hotelom Toplice in Suvoaborom. Delo izvršuje gradbeno podjetje »Obnova«. Često širijo na ta način, da razstreljujejo hrib, poleg tega pa še zasipavajo jezero v približni širini petih metrov. Pri tem delu se je davi pripetila grozna in pretresljiva nesreča.

Pri razstreljevanju je bil zaposlen 42letni delavec Viktor Ptičar iz Pregrade v Hrvaškem Zagorju. Ptičar je bil miner, to se pravi, da je moral prižgati mine. Tako je hotel tudi davi pripraviti mino. Ta pa je prehitro eksplodirala. Učinek eksplozije je bil strašen: Ptičar je obležal na tleh, ves razmesarjen in krvav. Na pomoč so mu takoj priskočili delavci, nekdo pa je brž telefoniral v Ljubljano po reševalni avto. V eni uri je bil ljubljanski reševalni avto že na Bledu in naložil težko ranjenega delavca ter ga prepeljal v ljubljansko bolnišnico.

Ptičar je težko ranjen v zatilju glave, pod brado, in hrbtenico ima zlomljeno. Zdravniki se se trudijo, da bi mu rešili življenje. Zelo verjetno pa je, da bo Ptičar, tudi če ostane živ, življenju, vse življenje hrom.

Svoji lastni rablji

Sramotna tekma za dobičkom v sovjetski Rusiji — Usodepolna doba za Evropo je pričela

Pariz, 10. jun. fr. Novonasteta pogajanja med Francijo in sovjetsko Rusijo niso v vseh krogih vzbudila navdušenja, nasprotno se vedno bolj elišijo glasovi v kulturnih pa tudi v nekaterih gospodarskih krogih, ki se zgražajo nad stekmo za sovjetski trg, ki je najsmotnejši dokaz za degeneriranost kulture, ki jo je ustvaril gospodarski liberalizem. Medtem, ko se Rusija gospodarsko organizira, da poskusi razrušiti kapitalistično Evropo v gospodarske strani, ko je s socialne ni mogla, se največje evropske velesile naravnost rujejo v smeri proti Rusiji, da bi zajele v zadnjem trenutku kakšen dobiček. Tako piše »La Vie Catholique«, da bi najmanj, kar bi smeli pričakovati od kapitalizma, da bi se vsaj branil. Pa niti tega ne znore. Nasprotno, v divjem nagonu, ki ga žene za dobičkom, se je tako sramotno ponižal, da celo podpira onega, ki je priznava njegov največji nasprotnik. Ali ni

to znak popolne dekadence reda, ki je odslužil. Nemčija sama, ki se bori z velikanskimi denarnimi težavami, katero pretresava vsak dan močnejši socialni sunki, je pripravljena od svojih s krvavimi žulji pridelanih denarnih rezerv izročiti sovjetoj docela 1 milijardo mark, samo, da bo industrija zaslužila. Nemčija pošilja svoje delavce v Rusijo, da jo gospodarsko postavijo na noge. Zedinjene države Amerike, ki se tako sramežljivo branijo vsakih političnih stikov s sovjeti, imajo z njimi najbolj razvito trgovino. 43. velikih ameriških firm je do sedaj sklenilo posebne pogodbe s sovjeti, na podlagi katerih hočejo vsak kakšno posebno panogo ruskega gospodarstva vzdrževati in dvigniti. Ameriški kapital gradi v Rusiji električne centrale in modernizira rudnike. Italija se je vrgla na gradnjo vojnega in trgovinskega brodogradništva za sovjetsko Rusijo in si prizadeva, da bi bili to-

povi, s katerimi bodo sovjeti streljali po kapitalističnih enotah, bolj precizni. Zadnje čase se je torej pridružil tekmi še Francija, ki bo rajši izbrisala spomin na vse carske dolgeve v iznosu predvojnih 22 milijard frankov (280 milijard Din), samo da se more udeležiti dobičkanosne kupčije z Rusijo.

Največje evropske velesile so se torej zedinile, da Rusiji na vsak način in za vsako ceno pomagajo zgraditi zdravo narodno gospodarstvo. Države, ki živijo ob sovjetski meji, se prestrašene ozirajo v bodočnost, saj bodo one prve žrtve orožja, ki ga stiska v roke zapadni nasilni kapitalizem. Na ta način in s sodelovanjem vsega sveta se Pjatiletka mora posrečiti in bi bil naravnost čudež, če bi se ne. Zasluga ne gre sovjetom, ampak evropskim državam. Za Evropo pomeni ta preokret v ruski politiki začetek usodepolne dobe.

Zborovanje Zveze mest

Zagreb, 10. jun. ž. V soboto 13. t. m. bo imel poslovni odbor Zveze mest sejo, na kateri se bo razpravljalo o vprašanjih in predlogih, ki pridejo na red glavne skupščine Zveze mest, ki se bo vršila 20. t. m. v Sarajevu. Na skupščini Zveze mest se bo poleg poročila o delu, blagajniškem stanju in budžetu za sledeče leto razpravljalo o vprašanju sedeža in uprave Zveze.

Nov britski dominijon

London, 10. junija. AA. »Daily Herald« priobčuje članek odveta Sawkina, ki predlaga, naj Anglija zapadno Afriko pretvori v svobodno državo. V njej naj bi bila obvezna dva jezika. Velikost nove države naj odgovarja sedanjemu Orangu. Sčasoma bi tako sodeloval v angleških imperialnih konferencah tudi nemški zastopnik, kar pa ne bi škodilo, kakor dokazujejo izkustva s Francozi v Kanadi in z Nizozemci v Južni Afriki.

Romunski šilkarš

Bukarešt, 10. jun. ž. Bivši državni podtajnik Jurij Kriscan, ki spada med voditelje narodne kmetijske stranke in je imel odločilen vpliv v bukarški banki Ceata & Cochal, je bil na ovadbo številnih malih romunskih kmetov, ki so se izselili v Ameriko, aretiran. Kriscan je lansko leto potoval v Ameriko, da bi pregovoril tamkajšnje male romunske kmete, da bi svoje prihranke nalagali pri omenjeni banki. Ti kmetje so večinoma pripadali narodni kmetijski stranki.

Drobne vesti

Praga, 10. junija. AA. ČTK poroča: Hazena zagrebske Konkordije je premagala hazeno Vinohradskega Sokola s 13 : 2 (5 : 1).

Split, 10. jun. ž. Po vesteh iz vseh krajev splitske občine je zadnja toča napravila posebno v vinogradih ogromno škodo, ki znaša po dosedanjih podatkih 2 in pol milij. Din. Škoda bo v ekonomičnem pogledu težko vplivala na kmetijsko prebivalstvo.

Belgrad, 10. junija. AA. Na podlagi § 1. zakona o nadzorstvu nad poljskimi pridelki, namenjenim izvozu, iz leta 1929 je minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za kmetijstvo predpisal pravilnik o trgovini s suhimi slivami in mežgo.

Dunaj, 10. jun. tg. Na današnji seji finančnega odbora je naznanil finančni minister dr. Juch, da na vsak način računa s proračunskim deficitom 150 milijonov šilingov.

Surovina

Ljubljana, 10. jun. V ljubljansko splošno bolnico je bil prepeljan Jože Šerbec, 28 letni dnevničar pri Jakobu Koscu posestniku v Zg. Siskli št. 31, drugače po poklicu rudar, pristojen v Zakot pri Brezicah. Imenovan se je sprl v Siskli na križišču kamniške in gorenske železnice, kjer igrajo otroci nogomet, z nekim voznikom, kateri mu je s kose odrezal roko in ga nato oklofutal. Jože Šerbec je bil dolgo v nezvesti in njegovo stanje je resno.

Venizelosove teorije o svobodi tiska

Atene, 10. junija. AA. Včeraj je v razpravi o novem tiskovnem zakonu govoril v parlamentu predsednik vlade Venizelos. Braneč vladin predlog je dejal: Prevelika svoboda tiska more biti neugodna in škodljiva za državne interese, kar so pokazali posebno članki nekega komunističnega lista, ki je napadel naše soseske. Proti temu se mora nastopiti. Novi zakon prepoveduje napade na soseske in šele njihovih držav. Tudi opozicijske stranke, ki vodijo isto zunanjo politiko kakor vlada, morajo uvideti, da je vladino stališče upravičeno. Buren aplavz je pozdravil besede predsednika vlade.

Tudi na Japonskem

London, 10. jun. tg. Gospodarska stiska na Japonskem je že tako velika, da v tisočih manjših mestih učitelji ljudskih šol že osem mesecev niso dobili nobene plače. Kljub temu zahtevajo vojaški krogi povečanje japonske vojske kot orodje za prošni oboroževanju zoruženih držav, Sovjetske Rusije in Kitajske.

Dunajska vremenska napoved. Polagoma se bo zopet zjasnilo. Topleje. Soparno. Samo krajevne nevihte.

Nemčija vendar prodrla

Vzhodne države pritiskajo - Dveletni moratorij - Revizija dolgov?

Pariz, 10. jun. tg. Oficijozni »Petit Parisien« poroča iz Zeneve: V diplomatskih krogih Društva narodov se že več mesecev govori o tem, da bi se sklicala velika mednarodna konferenca, in sicer ne v direktno svrhu revizije Youngovega načrta, temveč da se enostavno prilagodi haaskim dogovorom. Zaenkrat splošna kompenzacija reparacij in vojnih dolgov spriči opozicije Amerike ni mogoča, vendar pa je treba Nemčiji pomagati pri ureditvi njenega gospodarstva in ne obremeniti samo Nemčije s kreditopolitičnimi konsekvencami moratorija, če bo Nemčija dala resne in končnovejavne politične garancije. Posebno države srednje in vzhodne Evrope pozdravljajo radi posebnih težkih posledic eventualnega pomena Nemčije ideje o konferenci politično-financijske likvidacije. V krogih male antante vidijo raje jasno in celo brutalno razjasnitev z Nemčijo kakor temno diplomatsko igro z neprestanim rušenjem versailske mirovne pogodbe. List govori tudi o možnosti, da se razorožitvena konferenca odgodi, tako da je viden, kakor da je gornja vest samo poskusni balon.

London, 10. jun. tg. »Daily Herald« smatra za verjetno, da bo Nemčija za dve leti predlagala ustave plačevanja zavarovanih anuitet. To pomeni za Anglijo v tem letu izgubo 9 milijonov funtov, v prihodnjem letu pa dvojno vsoto pri do-

hodkih, proračunanih v budžetu. »Times« ocenjuje rezultat sestanka v Chequersu zelo ugodno, smatrajo pa za dvomljivo, ali je manjšinska Brüningova vlada reprezentativna tudi za jutrišnjo Nemčijo. Upati je, da se bo Nemčija postavila za modro vodstvo svojega kanclerja in da se ne bo udala politiki desperadov s tem, da bi ustavila plačevanje svojih dolgov.

Milan, 10. jun. tg. »Corriere della Sera« poroča iz New Yorka, da se v ameriških vladnih krogih prišli do prepričanja, da se tam že na korist zmanjšanja evropskega oboroževanja ne morejo več odtegovati reviziji dolgov. Odpor kongresa pa se more premagati samo s tem, da dobi politično odškodnino za razorožitve. Državni tajnik Stimson in zakladnik tajnik Mellon sta dobila od Hooverja nalog, da o teh vprašanjih razpravljata z evropskimi vladami.

London, 10. jun. tg. Mac Donald je danes izjavil na vprašanje v poslanski zbornici, da o poteku razgovorov v Chequersu z nemškimi ministri ne more povedati nič drugega, kakor je v oficijelnem komunikatu, izdanem v nedeljo zvečer. Razgovori so bili samo medsebojno izmenjavanje misli in niso privedli do nobenih sklepov ali odločitev, razen točk, ki so omenjene v komunikatu.

Ponovna ofenziva proti Briandu

Pariz, 10. junija. V francoski poslanski zbornici se je v torek vršila nova kratka bitka proti zunanemu ministru gosp. Briandu kakor tudi proti predsedniku vlade in ministru za notranje zadeve gosp. Lavalu. Po svoji običajni taktiki je desnica napadla ministra za zunanje zadeve, očitala mu njegov ultrapacifizem.

Kot protipotoz je le levica napadla gosp. Lavalu, češ da je ko se je gosp. Briand vračal iz Zeneve, dal nalog, ki naj bi prepeljal izraz simpatij publike na naslov gosp. Brianda. Ta ataka pa ni imela nobenega efekta.

Bolj resna nego ta akcija, je bila naslednja interpelacija poslanca Gouljera, naslovljena na g. Brianda, zakaj se je udeležil banketa bivših bojevnikov, ki pripadajo nekemu pacifiističnemu združenju. Ta interpelacija je bila odgojena s 357 proti 247 glasovom.

Ta politična batalja je povzročila, da so po-

slanci skoro prezrli poročilo poslanca Lanoureauxa o proračunu. Poročal je namreč, da je 31. maja proračun za l. 1930/31 izkazoval deficit 2 milijardi 143.000.000 frankov, kar pomeni največji deficit, ki se je kdaj registriral v francoskih parlamentarnih analih. Dobročki so namreč dosegli številko 51.356.000 frankov, medtem ko so stroški, ki so bili predvideni na vsoto 50.598.000.000 frankov, v resnici dosegli vsoto 53.499.000.000 frankov.

Med tem se je v senatu v mnogo bolj mirni in zbrani atmosferi izvršila pomembna ceremonija. Podpredsednik senata Robier je namreč prebral demisijsko pismo gosp. Doumerja, ki je bil izvoljen za predsednika republike. Potem ko so senatorji med čitanjem pisma burno aplavdirali Doumerju, je podpredsednik imel kratak govor, v katerem je slavil gosp. Doumerja. Ta govor je bil sprejet z zelo navdušenim in prisrčnim aplavzom.

Kam gredo francoske milijarde

Zavrnitev grahih nemških klevet — Francija dala tri milijarde bivšim sovražnikom

Pariz, 10. jun. fr. Tukajšnji »Matin« je objavil na uvodnem mestu informativen članek o denarni pomoči, katero je Francija nudila inozemstvu tekom zadnjih let. Franciji se očita, da zalaga vedno le svoje takimenovane politične zaveznike z denarjem. Razun Poljske in držav Male antante, da nikdo ne more dobiti kakšnega izdatnega posejila iz zlatih zakladnic Francije. Osebito Italija in Nemčija se odkljuje v takem načinu obrekovanja. V to svrhu je »Matin« zaprosil za uradne podatke na finančnem ministrstvu, kjer se vodi natančna statistika o gibanju francoskega kapitala v inozemstvu. Statistika obsega 15 držav, katerim je Francija posodila skupno vsoto 6 milijard 11 milijonov zlatih frankov (nad 12 milijard dinarjev). Od te vsote so sprejele bivše sovražnice Francije več kakor pa polo-

vico. Tako je Avstrija sprejela 170 milijonov frankov, Bulgarija 40 milijonov, Madjarska 96 milijonov, Nemčija 375 milijonov, zopet Nemčija 2 milijardi, slednjič Bulgarija zopet 140 milijonov frankov. Šele zatem pridejo »prijateljske« Francije, h katerim se mora prističi tudi Italija, ker je tudi ona v veliki meri potegovala denar iz Francije. Ravno nasprotno se lahko trdi, da so ravno »prijateljske« Francije, posebno pa vzhodne države morale dolgo čakati, predno so prišle na vrsto in da so bivše sovražnice že zdavnaj uživale francosko pomoč, ko so se »prijateljske« zanj šele pogajale. List torej ostro zavrača kleveto, ki škoduje ugledu francoske države in ki je izraz nevhvalečnosti od strani onih, katerim je francoski denar priskočil na pomoč v sili.

Obisk franc. brodogovja

Francosko-jugoslovanske slavnosti v Splitu

Split, 10. junija. AA. Davi ob 8 je priplula pred splitsko luko eskadra francoske mornarice treh ladij, ki pripada prvi lahki francoski diviziji. Te ladje so v glavnem namenjene taktičnemu poku absolutiranih gojenec pomorske vojaške akademije in oficirjev. Eskadri poveljuje admiral Decostes Denones, star znanec in prijatelj Jugoslavije. Admiral je leta 1917 poveljeval podmornici, na kateri je večkrat vozil Nj. Vel. kralja Aleksandra, takrat regenta, iz Grčije na Krf in obratno. Eskadra šteje 130 gojenec, 90 oficirjev in 1725 mornarjev. Pred posetom v naših vodah je obiskala grške in italijanske vode. V Splitu ostane do 13. t. m.

Davi točno ob 8 se je eskadra postavila v bojno vrsto pred hotel »Jadrans«, kjer se zdaj muje prestolonaslednik Peter in kraljeviča Tomislav in Andrej ter ostali člani kraljevske rodbine. Eskadra je pozdravila člane kraljevske rodbine s strelji s topov. Ob pol 9 je brodogovje prišlo v splitsko luko, pozdravljeno s topovskimi strelji: na prednjem jamboru je obesilo jugoslovansko zastavo. Na pozdrav so odgovorili s streljanjem topovi utrdbe Sustepan, ki je na čast Francozom razobesila francoske zastave. Tudi naša bojna ladja »Dalmacija«, ki je vsidrana sredi luke, je odgovorila s strelji iz topov in z razobešenjem francoske zastave na prednjem jamboru. Ob 10 je francoski admiral obiskal »Dalmacijo«, kjer ga je sprejel viceadmiral Stanković. Na palubi je bila postavljena častna četa, ki je pozdravila goste s fanfarami in sviranjem marseljeze. Čez pol ure se

je francoski admiral vrnil na svojo ladjo, kjer mu je viceadmiral Stanković vrnil obisk.

Ob 11.30 je admiral Denones v spremstvu svojega adjutanta, jugoslovanskega viceadmirala Stankovića, njegovega adjutanta in majorja, ki je bil francoskemu admiralu za bivanja v luki dodeljen za tolmača, odšel, da obišče bana primorske banovine dr. Tartaglijo. Pred banovinsko palačo je stala častna četa mornarjev z godbo, ki je admiralu pozdravila. Admiral je pozdravil četo v našem jeziku z besedami: »Pomozi Bog junaci! Mornarji so mu enoglasno in gromko odgovorili: »Bog ti pomoga!« Po obisku pri banu se je francoski admiral vrnil na svojo ladjo, kjer mu je ban dr. Tartaglijo vrnil poset.

Jugoslovanski junaki v Franciji

Pariz, 10. junija. AA. Pred odhodom v Nancy so si bivši jugoslovanski bojevniki ogledali Verdun. Pri zakuski, ki jim je bila ob pol 2 servirana v sami trdnjavi Verdun, se je zahvalil slepi polkovnik Lovrić v imenu bivših bojevnikov in dobrovoljcev za prisrčni sprejem, ki so ga bili jugoslovanski bojevniki deležni.

Nato so bojevniki odšli v kapelo trdnjave Douaumont, si ogledali tamkajšnji nagrobni spomenik branilec Verduna, so se napotili na planoto pred trdnjavo, kjer jim je polkovnik Marechal podrobno orisal potek verdunskih bitke. Nato so se po starih verdunskih rovih poslovili od Verduna. Včeraj popoldne so si ogledali kolonialno razstavo v Vincennesu.

Novi lastniki Kreditnega zavoda

Tudi konzorcij »Jutra« in Zveza slov. zadrug udeležena

Ljubljana, 10. junija 1931.

»Politika« od 9. junija t. l. poroča iz Ljubljane:

Včeraj so na Dunaju med zastopniki Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, zastopniki konzorcija jugoslovan, denarni zavodov in privatnih interesentov podpisali pogodbo, na podlagi katere prevzame jugoslovanski konzorcij večino akcijske ljubljanskega Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Ta zavod je eden najmočnejših denarnih zavodov v naši državi in v svojih poslih in finančnem zaledju popolnoma neodvisen od dunajskega Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Zavod je samostojna delniška družba, ki vodi zelo obsežno industrijske akcije v Sloveniji. Ker je po sanaciji Kreditanstalta ta dunajska banka prišla v roke avstrijske države, se je med denarnimi zavodi v Dravski banovini pričela akcija, da se ljubljanski Kreditni zavod formalno nacionalizira. Pogajanja so trajala delj časa in so bila včeraj uspešno končana. Akcije so bile vzete po ceni 220 Din za komad, medtem, ko znaša nominalna

vrednost akcijske 100 Din. V konzorciju bank, ki so se te akcije udeležile, sodelujejo Ljubljanska mestna hranilnica, Banovinska hranilnica, konzorcij »Jutra« in Zveza slovenskih zadrug. V rokah Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani se nahaja največja industrija Dravske banovine. Med drugimi pivovarna »Union« v Ljubljani. Kranjska industrijska družba na Jesenicah, Tvoronica za dušik d. d., Ruše, Železarna in livarna d. d. v Guštajnu i. t. d.

Dunaj, 10. junija. tg. Ze je postalo resnica, kar se je pričakovalo, ko je dobil avstrijski finančni minister pooblastilo, izreči jamstvo države za Credit-Anstalt, da je namreč garancija države v resnici postala jamstvo za vse obveznosti banke, ker se noben upnik neče zadovoljiti z manjšim jamstvom kot drugi upniki. Dviganje vlog se je sicer nekoliko ustavilo, vendar se v manjši meri še nadaljuje in Credit-Anstalt že pritiska na vlado, da z narobno izreči jamstvo za vse vloge. Vlada je zaenkrat pripravljena, prevzeti jamstvo samo za one vloge, ki so vezane na najmanj tri mesece. Obenem so se že začele khati inozemske udeležbe, ker je Credit-Anstalt prodala svojo večino v ljubljanski podružnici skupini ljubljanskih finančnih zavodov.

Strašna nesreča na morju

Najmodernejša britanska podmornica in največja podmornica sveta sploh se potopila

London, 10. junija. Angleško mornarico je zadela velika nesreča, radi katere se nahaja v globokem žalovanju. Admiralat namreč sporoča, da se je britanska podmornica »Poseidon« 9. t. m. zaradi kolizije z nekim trgovskim parnikom v kitajskih vodah potopila.

Rešilo se je 5 častnikov in 26 moških posadke. Od teh sta dva potem umrli. Angleške vojne ladje »Berwick«, »Cumberland« in »Hermes« so prihiteli na kraj nesreče in z vsemi sredstvi sodelovali, da bi obdržale trup podmornice nad vodo in rešile 18 moških posadke, ki so ostali v trupu. Kolizija je bila zelo močna in samo nautični izveščalniki častnikov se je zahvaliti, da nesreča ni bila še večja. Poveljnik podmornice, kapitan Galpin se je rešil skupaj s 4 drugimi častniki ladje.

Nesreča se je zgodila 12 milj severno od luke Vajhajvaj, kjer je zadel ob 12.45 v podmornico trgovski parnik »Yuta«. Rešitev mornarjev, ki se nahajajo v notranjosti podmornice, je zelo težka in se zaenkrat ne more vedeti, ali se bo sploh posrečilo. Najbrže so se ti pomorščaki v trenutku trčenja nahajali v strojem oddelku in je val udaril vode preprečil, da se niso mogli rešiti na ploščad.

26 pomorščakov, ki so bili v drugih različnih oddelkih podmornice, se je posrečilo, da so se rešili na vrhni krov. Prva posledica trčenja je bila, da je električna luč ugasnila, kar je seveda nesrečo še povečalo. Strašni prizori so se godili v notranjosti podmornice. Rešeni mornarji pripovedujejo, da so prestali grozne momente in da sami ne vedo, kako so se rešili na palubo.

»Poseidon« je imela 1475 ton in je bila zgrajena v ladjedelnih v Barrowu leta 1930. Skupaj s skladiščno ladjo »Hedway« je pripadala britanski vojni diviziji v Kitaji. Bila je oborožena z 8 torpedi in je predstavljala najmodernejši tip angleških podmornic, ki so v sedanjem času v službi. Odplula je iz Portsmoutha decembra lanskega leta

Rudniška nesreča

Vratislava, 10. jun. tg. V rubenskem rudniku v Kohlendorfu v Gornji Šleziji, kjer se je pred enajstimi meseci v rovih ponesrečilo 154 rudarjev, se je včeraj zvečer zopet zgodila nesreča z ogljikovo kislino. Kljub temu, da so se takoj začeli reševalna dela, je nesreča zahtevala 7 mrtvih in 4 lahko ranjene. Po lanki nesreči so predpisane najstrožje varnostne odredbe za vhod rudarjev, ki se vedno točno izpolnjujejo. Ravno radi tega so plini zadeli samo prvo vrsto rudarjev, ki so šli v rov, dočim so ostali še lahko pravočasno zbežali. Reševalno moštvo je hitro prodralo s kisikovimi aparati in našlo tudi 6 rudarjev, ki pa so bili že mrtvi. Voda pa je stopal še nekoliko pred njimi in ga niso mogli najti. Ker je ogljikova kislina nastopala vedno silneje in hitreje, so morali zapreti varnostna vrata, da se plin ni širil. Nikakor se ni smelo izpostaviti nevarnosti reševalno moštvo, da bi pobrlo še sedmega rudarja, ki je bil brez dvoma že mrtve.

Kupujmo domače blago

Kakor znano se bo vršila 14. in 15. t. m. konferenca jugoslovanskih gospodarskih zbornic v Velikem Bečkereku.

Na dnevnem redu so sledeči referati: Okrepitev notranjega trga (ta referat ima ljubljanska Zbornica za TOI, sestavi pa ga je zbornični generalni tajnik g. Mohorič). 2. Ustvaritev nacionalne konsumentne miselnosti (zagrebška zbornica). 3. Hidrotehnična služba (zbornici v Velikem Bečkereku in v Novem Sadu).

Ob priliki te konference bo banatska trgovsko-industrijska in obrtniška zbornica v Velikem Bečkereku pripravila te razstave: v Velikem Bečkereku.

Telefonske razmere v dravski banovini

Na občnem zboru Zveze trgovskih gremijev je poročal predsednik g. Kavčič o telefonskih razmerah v naši banovini. Ugotovil je, da ovirajo razvoj telefonskega prometa v dravski banovini predvsem:

1. visoke instalacijske pristojbine, ki se radi preizkuso odmerjenega kredita pobirajo preko določb pravilnika;

2. nepravilno odmerjene telefonske naročnine in

3. preizkusi krediti, namenjeni povečanju in izboljšanju telefonskega omrežja.

Zveza je že svoječasno grajala previsoko odmero instalacijskih pristojbin in zahtevala, da se pobirajo v višini, ki jo določa pravilnik. Ministrstvo za zgradbe je tej zahtevi ugodilo toda posledica tega je bila, da je ravnateljstvo v Ljubljani ustavilo instalacijo telefona, ker ni imelo kreditov za nabavo materiala. Ministrstvo pa prošnji, da se ravnateljstvu podeli naknadni kredit, ni ugodilo. Zveza je zbrala podatke o interesih za telefon in ugotovila, da jih je par sto. Upravičena je nadalje zahteva, da se naročnine odmerjajo po popolnoma novem načinu, ki naj izravna velike razlike in krivice med naročniki, kar bo pospeševalo razvoj telefonskega prometa.

Zveza predlaga, da naj bi instalacijske pristojbine in vse telefonske naročnine ostale ravnateljstvu, ki bi jih moralo poleg primerne kredita iz ministrstva porabiti za upostavitve novih telefonskih zvez. Pošto ravnateljstvo je imelo iz telefonskega prometa 9 milj. dohodkov. Leta 1929-30 so znašale instalacijske pristojbine v dravski banovini pol milijona Din, ki so bile pa predane državi. Pošto ravnateljstvo v Ljubljani zahteva v svojih predlogih 18 milijonov rednih in izrednih kreditov za instalacijo telefona in izpolnitve telefonskega omrežja. Vendar pa je v državnem proračunu odobreni kredit dosledno nižji in znaša povprečno le nekaj nad 2 milj. Din. S to vsoto je seveda nemogoče ugoditi zahtevam interesentov, ker so potrebe znatno večje in ker se odpremljajo poleg tega instalacijske pristojbine v Belgrad.

Zveza smatra, da so potrebne te stvari: vpostavitve novih telefonskih postaj, uvedba nočne telefonske službe, izmenjava telefonskih aparatov in vodov, nove medkrajevne telefonske zveze in preureditev javnih telefonskih govorilnic.

Končno zahteva zveza, da se obnove licitacije za dobavo telefonskih kablov ter da stori vse potrebno za preložitve telefonskih kablov po načrtih, ki so bili izdelani leta 1926. Pri tem naj se zlasti upoštevajo položitve kablov Ruma-Zagreb-Maribor—avstrijska meja in odcep na liniji Zagreb-Maribor na Ljubljano proti italijanski meji.

Iz statistike slovenske trgovine

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal na občnem zboru Zveze trgovskih gremijev g. Kaiser, posnemamo, da je bilo 1. jan. 1931 združenih v 27 gremijih 11.160 trgovcev. Od tega je odpadlo na glavne stroke: 5828 na trgovine z mešanim blagom, 1264 na trgovino z lesom, 1058 na branjarije, 914 na jajčarje in perutinarje, 731 pa na trgovino z deželnimi pridelki. Od celokupnega števila trgovstva v državi, ki znašajo okrog 99.000, odpade na dravsko banovino okrog 12%. Nastavljamo tajnike ima 10 gremijev.

Po deloma nekompletnih podatkih imajo gremiji skupnega premoženja okrog 2,3 milj. Din. Tu ni všteti Trgovski dom v Ljubljani, ki je last društva Trgovski dom.

Solstvo.

V dravski banovini je bilo v šolskem letu 1929-30 13 trgovskih nadaljevalnih šol in 6 trgovskih nadaljevalnih tečajev. V vseh teh šolah je bilo 397 vajencev in 275 vajenk. V Ljubljani je obiskovalo šolo 257 učencev in učenk, v Mariboru 105, v Celju 101, v Kranju 82, v Ptuj 38, v Murski Soboti 22, v Novem mestu 20 itd. Veliko število vajencev pa le ni bilo deležno teoretičnega strokovnega pouka in so razmere nezadovoljive. Tudi učni program ne odgovarja potrebam. Zato je pozdraviti iniciativo za prireditve strokovnega tečaja za učitelje na trgovskih nadaljevalnih šolah. V preteklem letu so bili stroški vzdrževanja trgovskih nadaljevalnih šol proračunjeni na 367.940 Din, zaposlenih pa je bilo 62 učnih moči.

Borza

Dne 10. junija 1931.

Denar

Devizni tečaji so danes večinoma poustili. Promet je bil izredno znanen in prišlo je do zaključkov v vseh devizah z izjemo Bruslja. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2272—2278 (2275), Berlin 1340.25—1343.25 (1341.75), Bruselj 787.50 bl., Budimpešta 986.17—989.17 (987.67), Curih 1095.30—1098.30 (1096.80), Dunaj 793.14—796.14 (794.64), London 274.64—275.44 (275.04), New York 56.32—56.52 (56.42), Pariz 220.34—222.34 (221.34), Praga 167.09—167.89 (167.49), Trst 294.80—296.80 (295.80).

Zagreb. Amsterdam 2275—2278, Dunaj 793.14—796.14, Berlin 1340.25—1343.25, Bruselj 787.50 bl., Budimpešta 986.12—989.12, London 274.64—275.44, Milan 294.85—296.85, New York 56.32—56.52, Pariz 220.34—222.34, Praga 167.09—167.89, Curih 1095.30—1098.30.

Skupni promet brez kompenzacij 6.6 milij. Belgrad. Amsterdam 2272—2278, Budimpešta 986.17—989.17, Berlin 1340.25—1343.25, Curih 1095.30—1098.30, Dunaj 793.14—796.14, London 274.64—275.44, New York 56.32—56.52, Pariz 220.34—222.34, Praga 167.09—167.89, Trst 294.77—296.77, Stockholm 1513.23—1517.23.

Curih. Belgrad 9.1175, Pariz 20.1825, London 25.075, New York 515.35, Bruselj 71.50, Milan 26.98, Madrid 50.75, Amsterdam 207.40, Berlin 122.32, Dunaj 72.45, Stockholm 138.15, Oslo 138, Kopenhagen 138, Solija 3.735, Praga 15.27, Varšava 57.85, Budimpešta 90.05, Atene 0.68, Carigrad 2.445, Bukarešta 3.07, Helsingfors 12.97.

ku industrijsko, obrtno in kmetijsko, v Vrhu vinsko in predmetov za vinarstvo, v Beli Cerki pa vinski in cvetlični razstavo. Za vse te tri razstave je odobrilo prometno ministrstvo 50% popusta na ta način, da pri odhodu kupljena karta velja tudi za povratek, če ima obiskovalec potrdilo Zbornice, da je obiskal katerokoli izmed teh treh razstav. Zato ni potrebna nobena druga legitimacija. Na razstavah bo razstavljeno samo blago iz bivšega Banata.

Istočasno prireja Zbornica Jugoslovanske dni z manifestacijami pod devizama: Kupujmo domače blago in obiskujmo naše morje.

Vrednostni papirji

Državni papirji so bili danes neenotni, vojna škoda je bila slabšeja, dočim so se učvrstili tečaji 8% Bler. pos. in 7% pos. Drž. banke. Prometa je bilo nekaj več kakor včeraj. Med bančnimi delnicami se je danes učvrstila Narodna banka, dočim so druge delnice pri čvrsti tendenci ostale neizpremenjene. V Ljubljani se je danes ponovno zvišal tečaj Kreditnega zavoda in dosegel 195—205. Za industrijske papirje je bilo manj zanimanja in je prišlo do zaključkov v delnicah Slaveksa in Več po neizpremenjenem tečaju, dočim se je Osiješka Sečrana učvrstila na 255. Trboveljska je tendirala slabše.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 91 bl., 7% Bler. pos. 81 bl., Celjska 150 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastediona 950 den., Kred. zavod 195—205, Večve 120 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 85—86.50, agrarji 51 bl., vojna škoda ar. 412—413 (412), kasa 412—413 (412), 6. 413—413.50 (413), 7., 8. 413 den., 12. 413.50—414.50 (414), 8% Bler. pos. 90.25—90.50 (90.50), 7% Bler. pos. 80.375—80.50 (80.25, 80, 80.375), 7% pos. Drž. hip. b. 82 den., 6% begl. obv. 65—66. Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Katolička 33—35, Poljo 53—54, Kreditna 119—124, Union 167.50—170 (167.50), Jugo 68—69 (67, 68), Lj. kred. 120—125 (120), Medunarodna 68 den., Narodna 6800—7200, Obrtna 36 den., Prastediona 950—960 (950), Srbska 191—193 (191), Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 115—122, Slaveks 25—30 (25), Slavonija 200 den., Našice 700 bl., Danica 73—75, Drava 235—236, Sečrana Osjek 247.50—251 (252.50, 255), Nar. ml. 17 bl., Brod. vag. 50—62, Union 60 d., Večve 120—125 (120), Isis 50 bl., Ragusea 300—330, Jad. plov. 512—540, Trboveljska 235—250.

Belgrad. Narodna banka 7050, 7% inv. pos. 86—86.50 (200.000), vojna škoda 411—412 (200 kom.), 6% begl. obv. 64.50—66.25 (260.000), 8% Bler. pos. 93 (1000 dol.), 7% Bler. pos. 80.75 (6000 dol.), 7% pos. Drž. hip. banke 82.50—83.50.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London 7% Bler. pos. 79.50—80, New York 8% Bler. pos. 87.75—89, 7% Bler. pos. 79.50—80, 7% pos. Drž. hip. banke 80—83.

Dunaj. Don. sav. jad. 91.75, Wiener Bankverein 15.10, Escompteges. 153.10, Zivno 81.50, Union 20.30, Ruše 23.50, Guttman 15.50, Mundus 102, Alpine 14.10, Trboveljska 27.60, Leykam 2.40, Rima Murany 37.10.

Zitni trg

Novi Sad. Pšenica srbč., bač. okol. Novi Sad 172.50—177.50, bač. okol. Sombor 162.50—167.50, bač. potiska šlep, gbn. 182.50—187.50, gbn. 177.50—182.50, ban. Bega šlep 177.50—182.50, ostala neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 11 vagonov pšenice, 10 vagonov koruze, 5 vagonov moke, 3 vagona otrobov. Tendence mirna.

Budimpešta. Tendence stalna. Promet miren. Pšenica junij 14.54—14.58, zaklj. 14.54—14.55, kuruza julij 13.83—13.98, zaklj. 13.90—13.91, avg. 13.98—14.10, zaklj. 13.98—14.01, maj 1932 11.62—11.72, zaklj. 11.66—11.68.

Stoj in čitaj!

Is ustrežljivosti — torej popolnoma zaslon — Vam dam, v kolikor Vam zanimam, podrobne informacije glede naslednjih stvari: Kje morete dobiti stalno domačo službo za pisarniška dela, kje se morete zasloni naučiti dobrih znanj domače obrti, ali če se želite baviti s prodajo nekake zelo dobro dobičnega predmeta proti primernemu mesečnemu pavšalu, ozir. ako event. želite pravniti v okrajni zastopstvo neke velike ugledne tvrdke. Pišite mi in priloge znanje za odover. Oskar Lustig, ravnatelj, Osijek, Krežmina ul.

Slovenjgradec

Kri si je zastupil na roki obče znani in ljubljani mizarški mojster Peter Zdove. Pri delu se je nekaj ranil, za kar se od začetka ni dosti zmenil, dokler mu ni začela roka otekati. Vendar je še pravočasno iskal zdravniške pomoči, tako da je nevarnost zastrupljenja odstranjena. Zelimo mu skorajšnje okrevanje.

Nov betoniran trotoar si pred svojimi hišami sredi mesta gradita mesar in gostilničar Frac Karličnik in trgovec Frac Mikec. Prav je tako, samo da bi še posnemali tudi drugi, ki svojih trotoarjev še nimajo urejenih.

Svoj običajni praznik je obhajalo tudi letos v ponedeljek 8. junija tukajšnje obrtno društvo. Večinoma vsi obrtniki, pomočniki in vajenci so se udeležili skupne sv. maše ob pol 7 za vse rajne obrtnike in člane obrtnega društva.

Šoštanj

Razgledni stolp na Štupu! Saleška podružnica SPD je na iniciativo iz z velikodušno podporo g. Miloša Carla, župnika pri Sv. Joštu na Kozjaku, zgradila na Štupu razgledni stolp, ki bo v nedeljo 14. junija slovesno blagoslovljen in odprt. K lepi planinski slavnosti vabimo vse prijatelje Kozjaka in njegovih lepote!

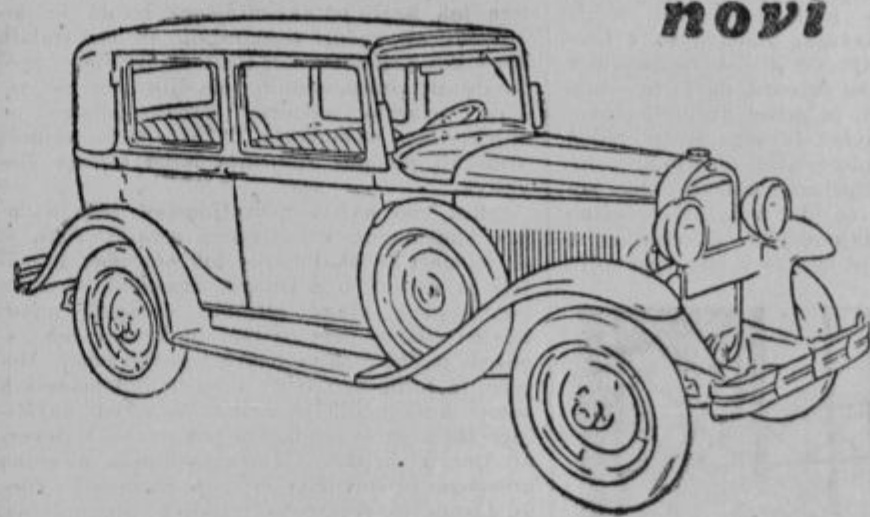
Na Alojzijevo nedeljo v Slomskovem domu: Fantovski dan.

Cerkveni vestnik

Nočni častilci presv. Sreca Jezusovega se zbrali danes zvečer ob devetih v cerkvi presv. Sreca Jezusovega, kjer bo po vsakoletni navadi skupna molitvena ura od 9—10 v čast presv. Sreca Jezusovega, čegar praznik obhajamo v petek.

Tridnevni v cerkvi sv. Jožefa v spomin novih svetnikov Družbe Jezusove: sv. kanadskih mučenecv in sv. Roberta Belarmina, spoznavalec, se obhaja danes, jutri in v soboto. V ta namen bo vsako jutro ob 6 slovesna sv. maša, zvečer ob pol 8 pa govor v proslavo svetnikov. Nato bodo liturgije s prošnjami k novim svetnikom. Govoril bo nocoj pred. g. dr. L. Erlich, univ. profesor; v petek pred. monsgr. dr. J. URič, univ. profesor; v soboto vel. P. L. Lederhas D. J. Verniki dobe te dni popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

Rezultat sodelovanja vodilnih evropskih in ameriških avtomobilskih inženjerjev — novi Opel!

Novi Opel

slovi po svoji veliki popolnosti, po svojih finih linijah, po svoji čudovito nizki ceni. Vrh vsega pa ima še eno odliko, ki je nima noben drugi voz: Opel je namreč plod vzajemnega dela evropskih in ameriških avtomobilskih inženjerjev.

Izdela so novi Opel sloveče Opelove tovarne ter je proizved družbe General Motors. Podvrči se je moral običajnim vestnim preizkušnjam na preizkuševalnem terenu družbe General Motors v Detroitu in ustreči nemajhnim zahtevam, ki jih stavlja na avtomobile največja avtomobilska organizacija sveta — General Motors — ki jamči za vsak Opelov avto in vsak tovrni voz Blitz.

Naš zastopnik vam lahko razkaže novi Opel. Vaš poset mu bo dobro došel; tudi poskusno vožnjo vam priredi, kadarkoli si je zaželite.

OPEL

Opelovi avtomobili in tovrni vozovi Blitz
Proizvodi družbe General Motors

Zastopnik v Ljubljani: OSKAR SCHMITT, TAVČARJEVA 7

Zastopnik v Mariboru: Ing. FERD. FRIEDAU, ALEKSANDROVA CESTA 19

Sport

Lahkoatletsko državno prvenstvo za moštva v Ljubljani

REZULTATI TEKMOVANJA DRUGI DAN

Tek 200 m: startalo 40 atletov. Minimum 26.2 sek., doseglo 16 atletov. Rezultati: Skok Ferdo (ASKP) in Zupančič Neli (II) 24.5 sek., t. 681; Korče in Kovačič (oba ASKP) 24.7 sek., t. 659; Perovič Ivo (ASKP) 25.4 sek., t. 582; Trušl (ASKP) in Sifrer (II) 25.6 sek., t. 560; Putinja (ASKP) 25.7 sek., t. 549; Godunov 25.8 sek., t. 538; isti rezultat so dosegli Cerar in Urbančič (oba ASKP); Petkovšek (ASKP) 25.9 sek., t. 527; Zorga Frac (ASKP) 26 sek., t. 516; Ribnikar Bojan (ASKP), Otahal in Vidmar (oba II) 26.1 sek., t. 505.

Met klavija: startalo 5 tekmovalcev. Minimum 25 m, dosegli so 4 tekmovalci. Rezultati: Zupančič Neli (II) 29.19 m, t. 233.50; Stepišnik M. (II) 27.12 m, t. 171.40; Kermavner (ASKP) 26.185 m, t. 148.35 in Jeglič (II) 25.555 m, t. 124.45.

Met kopja: startalo 5 tekmovalcev. Minimum 42 m, dosegel samo 1 tekmovalec. Petkovšek: 42.80, t. 499.50.

Tek 10.000 m: startali 3 člani. Minimum 38 min., dosegel samo eden. Šporn Stane (II) 36.02 min., t. 746.20.

Tek 400 m z zaprekami: startala dva. Minimum 1:07 je dosegel en tekmovalec, toda bil je diskvalificiran, ker je podrl tri zapreke.

Tek 1500 m: startalo 14 tekmovalcev. Minimum 4:50 min., doseglo 5. Rezultati: Krevs Ivo 4:33.8 min., t. 778; Leyka 4:34.3 min., t. 775; Blatnik 4:45.3 min., t. 709; Ogrin 4:46.6 min., t. 701.20 in Zorga Frac 4:48.6 min., t. 189.20.

Zorgak: startalo 10 atletov. Minimum 11.50 m, dosegli 4. Rezultati: Korče 12.84 m, t. 678.40; Stolla 11.59 m, t. 528.40; Raič Milivoj 11.575 m, t. 526.60 in Černetič 11.55 m, t. 523.60.

Skok ob palici: startali 3 tekmovalci. Minimum 2.70 m dosegel samo Orozy, član SK Ilirije z rezultatom 2.70 m, t. 325.

Stafeta 4 x 100 m: startalo 12 stafet. Minimum 50 sek. sta dosegli po ena stafeta ASK Primorja in SK Ilirije; stafeta Ilirije je bila radi prestopa na predaji diskvalificirana. Stafeta ASK Primorje je v postavi: Kovačič Aleks, Cerar I. in Urbančič je dosegla čas 49.4 sek.

Ker se niso znani rezultati tekmovalca po drugih mestih, ne moremo še povedati, kdo je pribral največ točk in s tem osvojil državno prvenstvo. Gotovo pa je, da bo Primorje med prvimi.

Zopet ligine tekme

V nedeljo nastopi v Ljubljani moštvo Haska, katero ima ravno tako smelo v dosedanjih tekmah, kakor Ilirija. V vseh tekmah, v katerih sta nastopili ti dve moštvu, sta izgubili nezasluzeno. Radi tega bo srečanje teh dveh moštev zanimivo, morda celo najlepša tekma v liginem tekmovalstvu aploh. Igralci so trdno odločeni doseči po treh nesrečnih igrah prvo zmago. Komu bo usojena?

Nogometni turnir železničarskih klubov. Ob priliki kongresa narodnih železničarjev v Mariboru se vrši v dneh 13. in 14. t. m. nogometni turnir železničarskih klubov iz cele države. Sodeluje osem klubov iz cele države in sicer iz Zagreba, Belgrade, Niša, Velikega Bečkereka, Subotice, Osijeka, Ljubljane in Maribora. Razpored prvega dne je sledeč: Ob 13.30 Osijek-Vel. Bečkerek; ob 15 Ljubljana-Niš; ob 16.30 Sarajevo-Maribor; ob 18 Zagreb-Subotica. V nedeljo ob 16: glavna zmagovalca iz prvega dne: ob 18 reprezentanca železničarskih klubov proti SK Železničarju Maribor. Vse tekme se vršijo ob vsakem vremenu na Mariborovem igrišču.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 11. junija: 12.15 Plošče (ruska glasba, slagerji). — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Cas, plošče, borza. — 18 Salonski kvintet. — 19 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Drago Ulag: Gimnastične vaje. — 20 Prenos ljubljanske opere: »Hoffmannove pripovedke« (gostuje S. Banovec). — 22.30 Cas, dnevne vesti.

Petek, 12. junija: 12.15 Plošče (odlomki iz oper, resna glasba). — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Cas, plošče, borza. — 18 Salonski kvintet. — 19 Prof. Niko Kuret: Smernice sodobnega ljudskega teatra (novi repertoar: Narodne igre). — 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. — 20 Gospodinska ura, gđe. Cilka Krek. — 20.30 Prenos iz Belgrade. — 22.30 Cas, dnevne vesti.

Drugi programi

Petek, 12. junija.

Belgrad: 12.45 Radio-orkester. — 17 Slovenke pesmi. — 17.30 Kvintet. — 18 Popoldanski koncert. — 20.30 Koncert. — 21.30 Odlomki opere »Glofika Marica«. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.15 Koncert (Belgrad). — 22.40 Lahka glasba. — Budapest: 12.05 Ciganski orkester. — 17.30 Koncert. — 19.30 Koralni koncert, nato orkestralni koncert. — 23 Ciganska glasba. — Dunaj: 15.25 Popoldanski koncert. — 19.50 V pristaniščih (Antwerpen, Ney York, Marseille, Amsterdam in Hamburg). — 20.20 Južne pesmi. — 20.45 Pester večer. — Milan: 12 Pestra glasba. 19.10 Pestra glasba. — 21 Pester koncert. — Praga: 19.30 Slovaške narodne pesmi. — 20.05 Ljudska glasba. — 22.15 Sodobna glasba. — Langenberg: 20 Jazz-orkester. — 21 Dunajske slike. — 22.20 Nočna glasba. — Rim: 12.45 Lahka glasba. — 20.40 Pestra glasba in komedija. — Berlin: 20 Breslau. — 22.30 Večerni koncert. — Katowice: 20.15 Simfonični koncert. — 22.20 Koncert. — Toulouse: 19.45 Havajske kitare. — 20.45 Operne arije. — 23.30 Dunajski orkester. — Stuttgart: 19.40 Arije in dueti. — 20.25 Okoli sveta. — 21.40 Simfonični koncert. — Mor. Ostrava: 20.05 Praga. — 21 Brno. — 22.15 Radio-orkester.

Ljubljana

Nočni nali v Ljubljani

V torek ponoči od 11 do 1 zjutraj je divjala nad Ljubljano in okolico hujša nevihta. Nali v bil zelo močan in letos najsilnejši. Najhujši nali je trajal do polnoči. V juniju so bili že 4 močnejši nali, ki pa niso še povzročili na poljih in travnikih nikake znatne škode. Lani 4. junija je bila nad Ljubljano in okolico prav katastrofalna nevihta, ki je napravila po poljih od St. Vida do Dobrunj prav znatno škodo. Ta je bila cenjena na okoli 250.000 Din. Letos nali ni okoličanskim kmetom povzročil večje škode. Močan dež je visoko travo po Barju pritisnil k tlom, prav tako tudi žita. Po noči je padlo za 26,1 mm dežja, kar znači ogromne množine vode. Računajo, da je samo nad ljubljanskim ozemljem padlo nad 9 milijonov hl dežja. Ozeblje ljubljanske občine meri namreč več kot 38 kv. km.

Kaj bo danes

Drama: »Vzrok«. Red D.
Opera: »Hoffmannove pripovedke«. Gostuje g. Banovec, Red A.
Francoski institut: Predavanje prof. R. Warniera: »Gobineau«. Ob 7.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24; in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

● **Klub esperantistov v Ljubljani** priredi v petek, dne 12. t. m. ob 20. uri v salonu hotela »Miklič« skiptično predavanje. Predaval bo g. dr. Reya »O potovanju po Poljski«. Članstvo se obvešča, da vsled tega odpade redni četrtkov sestanek v Narodni kavarni, zato naj se vsak udeleži predavanja. K predavanju je vabljeni tudi ostala javnost. Vstopnine ni.

● **Ljudsko gibanje v Ljubljani.** V preteklem mesecu je bilo 177 rojstev, od teh 97 moških in 80 žensk. Mrtvorojenih otrok je bilo 7, ki se ne štejejo v gorenje število. Umrlo je v majniku 115 oseb, od teh 53 domačinov in 60 tujcev, ki so umrli po raznih zavodih. Od umrlih je bilo 60 moških in 55 žensk.

● **Nalezljive bolezni v Ljubljani.** Po podatkih mestnega fizikata je bilo maja prijavljenih 19 primerov raznih nalezljivih bolezni, med drugimi: 1 tifus, 8 skrlatin, 6 davic, 1 tetanus in 3 šeni. Primer tetanusa je bil prijavljen pri neki stranki na Grajski planoti. Drugače je Ljubljana v pogledu nalezljivih bolezni še zdravo mesto.

● **Počitniška kolonija ljubljanske občine.** Na mestnem fizikatu so včeraj dopoldne zdravniški dr. Otmar Kraje, dr. Mavrič Rus in dr. Mis pregledali 310 ljubljanskih otrok, za katere

so starši prosili, da jih socialnopolitični urad mestnega magistrata sprejme v počitniško kolonijo. Koliko otrok bo dejansko sprejetih v kolonijo, še ni določeno. Prav mnogo prošelj je bilo vloženih pozneje. Teh prošelj ni bilo mogoče vpoštevati.

● **Prva produkcija gojencev šole Glasbene Matice ljubljanske** bo danes, v četrtek, dne 11. t. m. popoldne ob štirih v dvorani Filharmonične družbe. Nastopijo učenci nižjih letnikov klavirskega in violinskega oddelka ter oddelka za čelo. Podrobni program produkcije se dobi od pol 4 dalje v veži Filharmonične družbe. Vstop k produkciji šole je prost. Druga produkcija bo v soboto, 13. junija ravnotako ob 4 popoldne. To sta edini dve produkciji šole, prihodnji teden so potem produkcije državnega konservatorija, katerih bo šest in sicer 2 v drami, ostale pa v Filharmonični dvorani. Ravnateljstvo vabi starše in prijatelje Glasbene Matice, da se v obilnem številu odzovejo in posetijo produkcije.

● **Francoski institut v Ljubljani** opozarja, da so Tiesniere-ove knjige: O. Zupančič dospelje. Subskribenti jih lahko dobijo v društvenih prostorih ob uradnih urah. Subskribenti izven Ljubljane jih pa dobijo v najkrajšem času po pošti.

● **Slavni poljski zbor »Echo« iz Krakovega**, ki je pravkar na turneji po Jugoslaviji, pride 22. t. m. v Ljubljano ter bo tu zvečer ob 20 koncertiral v Filharmonični dvorani. »Echo« je drugi najboljši poljski zbor, ki je dobil prvo nagrado doma in v tujini. Natančni program javimo.

● **Splašeni vojaški konji.** Med vojaškim skladiščem in Zaloško cesto bi se v torek zvečer pripetila kmalu velika nesreča. Neki vojak je peljal po poti v smeri proti Zaloški cesti s slamo naložen voz. Konji pa so se naenkrat splašili in zdrveli z veliko naglico po cesti. Voz se je prevrnil in vojak je telebnil na tla ter se pri tem poškodoval na nogi. Vojak je bil prepeljan v garnizijsko bolnišnico.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.
Začetek ob 20.
Četrtek, 11. junija: VZROK. Red D.
Petek, 12. junija: VZROK. Red B.
Sobota, 13. junija: VZROK. Red A.

OPERA.
Začetek ob 20.
Četrtek, 11. junija: HOFFMANOVE PRIPOVEDKE. Gostuje g. Banovec, Red A.
Petek, 12. junija: Zaprti.
Sobota, 13. jun.: VIJOLICA Z MONTMARTRA, premijera. Izven.

Maribor

Najlepša izprehodna točka Maribora

so od nekdanj Trije Ribniki. Da bi imelo kakšno drugo mesto tako lepo pokrajino... Pa je bilo tam zgoraj doslej zanemarjenega in zapuščenega, da je bilo za Maribor smatano. In tisti paviljon slabega spomina. Klopji vse trhe, razbite in polomljene. Hvala Bogu, da se bliža konec sramote. Novi čolnčki drse po ribniku. Radijski glasovi odjekajo daleč v divno bližnjo pokrajino. Stirje zvočniki, eden spodaj, trije zgoraj. Novo življenje se je pričelo tam zgoraj, odkar je Olepševalno društvo pristopilo k resnemu poskusu obnove ter popularizacije najlepše in najmišnejše mariborske izprehodne točke. V večernih urah daje električna luč, ki so jo ravno kar napeljali na zasebne stroške, ribniku in celemu okolju očarljiv blek. Podjetne roke so na delu. V kratkem se odpre čolnarni kavarna in restavracija, s čimer se bo življenje tam zgoraj še prav posebej poživilo. Vidi se v letošnji sezoni, odkar je Olepševalno društvo izročilo vso skrb za popularizacijo Treh ribnikov izredno večim rokam A. Vodička, da frekvenca narašča. Saj se je bilo že vati, da bodo Mariborčani pozabili, da imajo v bližini Tri ribnike. Veslaško življenje se bo še prav posebno razvilo z uvedbo povodnih dvokoles, kar bo za našo mariborsko mladež prava novost.

Tudi so se storili veliki načrti za zimsko sezono: Adaptacija paviljonskih prostorov se bo dotle nadaljevala v toliko, da se bodo odprti hodniki zagradili v verandnem slogu. Tukaj bodo imeli smučarji in drugi zimski športniki svoje najprijetnejše zatočišče. Že v teku meseca septembra se bodo namreč pričele priprave za postavitve naše prve smučke skakalnice v pripravnem terenu med Tremi ribniki; tudi se bo na novo uredilo sankalskiše z zaključkom tik ob paviljonu. Gospod A. Vodišek pa bo razen tega uvedel posebno drsalne kurze, ki jih doslej v Mariboru nismo imeli.

V interesu Maribora in polnepolne izkoriščenja naravnih krasot ob Treh ribnikih je, da se postavljeni načrti izvršijo v čim višji meri. Bilo je do nedavna v Mariboru tako, da nisi mogel tujcu pokazati ničesar razen nekaterih mestnih zgodovinskih znamenitosti, za katere pa bogve že je bilo kaj zanimanja. Sedaj smo na boljšem; vsaj z modernim kopališčem se lahko postavi Maribor. In želeli je, da bi brez sramote za našo »podjetnost« lahko v najkrajšem času pokazali tudi civilizirano in pomoderjeno okolico Treh ribnikov. Veselje je tu, korajža in podjetnost. Na Mariborčanih samih je, da z izkazanim zanimanjem in odzivom podpro važna prizadevanja, ki gredo za tem, da postane obravnska prestolnica zares lepo in čedno mesto.

● **Maribor Clemenceauja in Tardieuja.** Maribor se boče pokazati hvalačzen vnetim zagovornikom naše svobode velikemu pokojnemu Clemenceauju in nedavnemu francoskemu ministrskemu predsedniku Tardieuju. Kakor izvemo, se bo na cni prihodnjih sej sklepalo v častnem meščanstvu obeh zaslužnih mož. Tudi so že v teku priprave za čim slovesnejšo razglasitev njunega častnega meščanstva.

● **Kresovi in možnarji** bodo oznanjali v soboto zvečer pričetek otvoritvenih slavnosti Pohorskega doma mariborskih magistratnih uslužbencev. V nedeljo ob 10 sv. maša in blagoslovitev, nato slavnostna otvoritev ter izročitev prometu.

● **Veslaški klub** snujejo v Mariboru; sedež bodo imeli tam spodaj pri Kiferjevem kopališču. Važnejše od dejstva ustanovitve veslaškega kluba pa bodo posledice — ne bo dolgo trajalo in imeli bomo pravo pravcato dravsko sandolinsko eskadrilo. In admiral?...

● **SSK Maraton.** Člani plavalne sekcije in tisti, ki se želijo vpisati v plavalno sekcijo, naj se zglasijo najpozneje do sobote dne 13. t. m. dnevno od 6—7 zvečer v klubovem tajnistvu na Aleksandrovi 6. Važno!

● **Seja okoliskega občinskega odbora** se v soboto zaradi nesklepnosti ni mogla vršiti. Sklicana je sedaj za nedeljo 14. t. m. ob 8 dopoldne.

● **Velika gasilska tombola celjskega reševalnega in gasilskega društva** bo v nedeljo 14. t. m. ob 2 popoldne pred veselilnim prostorom na Glaziji. Ob 10 dopoldne se vrši v mestu velika gasilska vaja s celokupnim orodjem. Ob 11 koncert železničarske godbe v mestnem parku. Ob 14 godba in začetek tombole.

● **Klub slovenskih kolesarjev** priredi v nedeljo 14. t. m. svojo 10. zvezdno dirko na proгах Ljubljana—Celje (cilj med 8 in 9 pred hotelom Skoberne na Ljubljanski cesti), Maribor—Celje (cilj med pol 8 in pol 9 dopoldne pred sokolskim domom v Gaberju) in Zagreb—Celje (cilj med 9 in 10 pred Grenadirjem na Bregu). Dirke se udeležijo tudi kolesarski bataljon iz Ljubljane.

● **Kr. banska uprava v Ljubljani** je odredila, da se mora izvršiti komisijski ogled glede dopolnitve čistilne naprave v Westnovi tovarni Komisijski ogled je odrejen od okrajnega načelstva za ponedeljek 15. t. m. Upajmo, da bo že enkrat konec tega škandala, da mora zaradi trme enega človeka trpeti vsa okolica letovišarskega mesta vsled neznošnega smradu, ki se pa zadnje čase širi že tudi po mestu, kar je vsekakor vabljivo za tuje.

● **Podružnica kmetijske družbe** v Vojniku priredi veliko kmetijsko efektivno loterijo z nad 200 dobitki in skupni vrednosti nad 40.000 Din. Zrebanje se vrši 6. septembra v posojilnični dvorani v Vojniku pod državnim nadzorstvom. Srečke po 10 Din se dobijo tudi v upravi podružnice »Slovenca« v Celju.

● **Vozni red za izletniški vlak iz Celja na Bled.** Odhod iz Celja 14.15, Laško 14.30, Rimske toplice 14.40, Zidani most 14.54, Hraatnik 15.04, Ljubljana 16.08; odhod iz Ljubljane 16.20, prihod na Otočje 17.20. V nedeljo odhod z Otočja 9.58, prihod na Bled 11.08, zvečer odhod z Bleda 20.30, prihod v Celje 0.40. Izletnike prosimo, da se natančno drže vseh navodil rediteljev, pravočasno kupijo vozne listke do postaje Bled-Jezero in se podajo v zanje določene voze. Prostora bo dovolj na vlaku, malinovec se bo točil, drugo je vse v redu.

● **Vozniki pozor!** Ker se v zadnjem času pogosto opazuje, da vozniki privezujejo vajeti na konjsko vprego, ne pa na ročico, opozarja policija, da je treba držati vajeti v rokah ali pa jih privezati na ročico ter da bodo drugače vsi vozniki kaznovani.

Dnevna kronika

Dekliški tabor na Gori Oljki

V nedeljo 28. junija dopoldne se bo vršil velik dekliški shod na Gori Oljki v Savinjski dolini. Namenjen je proslavi 1500 letnice efskega cerkvenega zbora ter spodbudi h krščanskemu prosvetnemu delu med žensko mladino.

Kot udeležence se vabijo članice Marijinih družb, dekliških zvez, naših prosvetnih organizacij in vobče krščanske mladenke.

Za Marijine družbe: Franc Časl, s. r., škofijski voditelj.
Za Prosvetno zvezo: Dr. Jos. Hohnjec, s. r., predsednik.

Pozdravljeni na naših tleh

M. Sobota, 9. junija.
Kakor smo doznali, pridejo dne 11. t. m. v našo krajino pod vodstvom univerzitetnih profesorjev gg. dr. Antona Melika, dr. Vilka Kosa in dr. Ivana Rakovega geografi in zgodovinarji ljubljanske univerze z namenom, da v petih dneh prebodi Slovesno krajino in preišče njene geografske in zgodovinske znamenitosti. Pot jih bo vodila skozi vse znane in zgodovinsko pomembne kraje.

Na tem mestu naglašamo, da nas je vest o nameravanem obisku neizmerno razveselila. Ta košček zemlje ob severni državni meji je še vedno premalo poznan. Študijski izlet, kakor ga namerava prirrediti omenjeni akademiki, bo k pravemu spoznanju v veliki meri pomagal.

Vse, ki so se odločili, da pridejo med nas, vnaprej priščno pozdravljamo! Želimo jim, da jim bodo dnevi, ki jih prebijejo med nami, prijetni in da odnesejo iz Slovenske krajine najboljše utise.

Brzovlak povozil dva delavca

Laško, 10. junija.
Današnji brzovlak, ki je vozil iz Maribora v Ljubljano, je na železniškem mostu pri Laškem do mrtvega povozil dva delavca. Strašna nesreča se je zgodila takole:

Delavca sta bila na železniškem mostu, ko je pridrvel od ene strani osebni vlak. Temu ata se delavca umaknila na drugi tir. V tistem hipu je pridrvel od druge strani brzovlak, ki se je na mostu križal z osebnim in povozil oba delavca, ki sta bila takoj mrtva. Truplo enega je vrglo v Savinjo.

Oba ponesrečenca sta bila sezonska delavca. Eden je Franc Košir, rojen 27. dec. 1905 v Dolu pri Hraatniku, drugi pa Albert Bukovec, rojen 24. aprila 1901 v št. Pavlu pri Preboldu. Oba ponesrečenca sta bila samska.

Dobra prebava - pol zdravja!

Lahno normalno izpraznjenje pri zaprtju, lenivosti črev Vam omogočijo dražeje »Artin«.
— Vsebinska škaltlje — Din 8 — zadostuje za 4—6 krat.
Dobivajo se v vseh lekarnah.

Požar radi vnetih saj

Slovenjgradec, 9. junija.
V petek 5. t. m. je požar zopet uničil hišo posetnika Jožela Kanduti v Graski gorji 17, občina Smiklavž. Požar so povzročile vnete saje. Goreti je začelo v kuhinji med tem časom, ko je šla žena Marija k domačemu vodnjaku po vodo. V kuhinji na odprtem ognjišču, kakršnih je tu še več, je kuhala zajtrk. Predno je odšla po vodo, je še naložila drv, nakar se je med njeno odsotnostjo vnel lesen strop, ki je bil močno obložen s sajami. Ko se je žena vrnila, je našla že vso kuhinjo v plamenu. Ker je bila večinoma vsa hiša lesena, je pogorela do tal.

Prihiteli so na pomoč bližnji sosedje, katerim se je posrečilo rešiti v bližini stoječe gospodarsko poslopje, 8 še spečih otrok in nekaj pohištva. Razen hiše, katere radi pomanjkaja vode ni bilo mogoče rešiti, je zgorelo še okrog 100 kg raznega žita, praznična obleka, bišna oprava in gospodarsko orodje. Škoda se ceni na 25.000 Din, ki bo pa večji del krita z zavarovalnino. Strop v kuhinji se je že večkrat vnel, vendar pa se je domaćinom samim vsikdar posrečilo pravočasno pogasiti ter je Kanduti radi tega nameraval že ta teden začeti s popravili kuhinje, stropa in ispejlave novega dimnika. To je letos četrti požar v tej občini.

Koledar

Četrtek, 11. junija: Barnaba, apostol; Marcijan, mučenec.

Osebnosti

— **Iz vojaške službe.** Po službeni potrebi so odrejeni na službo v poveljstvo vranjskega vojnega okrožja peh. kap. I. razr. Anton Rigi; za poveljnika 11. čete 12. pešpolka peh. kap. I. razr. Ivo Pilar; na službo v voj. delegacijo pri prometnem ministru peh. kap. I. razr. Franjo Finžger in na službo v lekarniški odsek sanitelne oddelka ministrstva vojske in mornarice lekarniški poročnik Ferdo Pizat.

Ostale vesti

— **Inspekcije po naših šolah.** Te dni se nahajajo v Sloveniji odposlanci naučnega ministrstva, ki nadzirajo delo in rezultate naših šol. Kakor smo izvedeli, se odposlanci o marljivem in vestnem delu našega učiteljstva tako na osnovnih kakor na srednjih šolah izražajo jako pohvalno, kar tudi nas navdaja z veseljem in zadoščenjem. Naš urednik je imel sam priliko govoriti z načelnikom za osnovno šolstvo v ministru prosvete, gosp. Giorgevičem, ki je izjavil, da je zelo zadovoljen s stanjem, ki ga je našel v naših šolah.

— **Zasliševanje na laskem okrajnem načelstvu.** Veliko zasliševanje se je vršilo v torek na glavarstvu v Laškem. Klicani so bili tja možje iz celega okraja, kateri so podpisali pritožbo na kralja radi sestave cestnega odbora, češ da ne odgovarja krajevni in gospodarskim razmeram, ne mišljenju prebivalstva, da so med imenovanimi nezmožni za upravo cest. Razprava se bo še nadaljevala.

— **Gasilno društvo na Laverci** priredi v nedeljo, dne 14. t. m. v prostorih g. Ogrija vrtno veselico, h kateri vljudno vabi odbor. Pričetek ob treh popoldne.

Kriza v vevški papirnici

30 delavcev na 14 dnevni dopustu.

Vevče, 9. junija.

Vevška papirnica še vedno nima zadosti naročil za največji B stroj, ki izdeluje rotacijski tiskovni papir. V teku 14 dne ta stroj 4 dni ni obratoval, radi tega je bilo kakih 200 delovnih moči prikrašanih na zaslužku.

V negotovosti in strahu je pričakovalo delavstvo iz vevčrskih papirnic, premeščenja ali celo odpusta, ker je radi preuredbe strojev postalo odvisno. Preteklo soboto pa je to delavstvo — 30 po številu — dobilo 14 dnevni dopust — pa ne plačan. Kaj bo po 14 dnevih, ne vemo.

Čujemo, da se je vodstvo le odločilo B stroj za več mesecev ustaviti ter ga preurediti za izdelovanje drugovrstnih papirjev. Na tem mestu smo že lani predlagali tako rešitev. Delavstvo to želi, čeprav še nekaj utrpi na mesedah, ker upa, da bo potem vsaj redno zaposleno. Tako upamo, da gremo boljšim časom nasproti. — Saj se malo čudno sliši pismo našega tovariša iz belgrajske papirnice, da imajo tam več vagonov naročilo za ljubljansko tobačno tovarno. Po preureditvi stroja upamo, da tako naročilo ostane pri nas doma.

Našo bojazen in vznemirjenje, češ da bo podjetje upokojilo vse nad 60 letne, ravnateljstvo zanika.

— **Dražba konj.** Dne 13. junija 1931 ob 10 bo uprava policije na Celovski cesti št. 23 — nasproti pivovarne Union (hlevi policijske konjenice — Cekinov grad) prodala na javni dražbi štiri konje. Izdraženi znesek s pribitkom 2½ drž. davka mora zadržati položiti takoj na licu mesta dražbeni komisiji. Interesenti se vabijo.

— **Sv. Anton Padovanski — čudodelnik.** Molitvenik priredil kanonik Alojzij Stroj. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. V platno vezan z rdečo obrezo 24 Din, v platno zlata obreza 29 Din, usnje zlata obreza 42 Din, bogato pozlačen v usnje vezan 52 Din. — Ob 700-letnici blažene smrti sv. Antona je prav in koristno, da se čedenje tega čudodelnika in velikega priporočnika revnih, potrth in zapuščenih po vsem katoliškem svetu nanovo poži. Ni ga menda svetnika, kateremu bi se v tolikih in tako raznovrstnih zadevah priporočali, kot je sv. Anton Padovanski. Sv. Oče Leon XIII. pravi v svojem pismu z dne 1. marca 1898: Vsi katoliki imajo vzrok, da častijo sv. Antona, ki po izredni milosti božji deli vsak dan kristjanom tako obilne milosti in dobrote. Sv. cerkev sama pa opominja vedno vsakega vernika, naj se z zaupanjem zateče k njemu, kadar česa potrebuje. Molitvenik obsega poleg življenjepisa tudi trinaest torkov v čast sv. Antonu Padovanskemu, 3 sv. maše, križev pot, spovedne in obhajilne molitve, prošnje k sv. Antonu v raznih potrebah in troje litanij. Vsem častilcem sv. Antona ta molitvenik prav toplo priporočamo.

— **Umor na plesišču.** V vasi Gospodinjeci pri Novem Sadu je bil izvršen preteklo nedeljo na nekem plesišču grozen umor. 21-letni kmetiški fant Boža Stepanov je iz ljubosumnosti zabodel svojega sovratnika Blaža Rada. Na plesišču je Stepanov hotel zapoditi Rado s plesišča. Rada je prisolil Stepanovu kľofuto, nakar je Stepanov pobesnel, zabodel Rada do smrti ter v besnenju ranil še več drugih oseb. Stepanov je bil aretiran. Noče pa pri preiskavi skoraj ničesar izpovedati.

— **Smrtna obsodba v Belovarju.** Sodišče v Bjelovaru je obsodilo na smrt nekega Ivana Dovečarja, ki je lani na božič umoril v vasi Peterancu kmeta Gjura Androtiča, težko ranil njegovo ženo, po zločinu pa še oropal stanovanje. Sodišče ga je obsodilo na smrt na vesalih.

— **Geza Rein obsojen.** Okrožno sodišče v Subotici je izreko obsojdo uad znanim vojvodinskim bančnikom Gezo Reinom in njegovimi pomočniki. Kakor znano je Geza Rein ponesel 181.000 Din in izvršil dve večji goljufiji. Geza Rein je bil obsojen na tri leta težke ječe in izgubo državljskih pravic. 6 njegovih pomočnikov pa je bilo obsojenih vsak na 1 mesec ječe, pogojno na 1 leto.

— **Pogovarjamo na oglas glede prodaje konkurzne mase** (zaloga manufakturnega in specerijskega blaga itd.) Bana Franja, trg. na Jese-nicah.

Trbovlje

Osebnosti. Naš dober znanec g. Radanovič je postavil za kaplana v Zrečah pri Konjicah.

— **Sprejem v ferialno kolonijo revnih rudarskih otrok.** Rdeči križ v Trbovljah bo poslal letos prve dni julija brezplačno na štiri tedensko letovanje na svežem zraku v Gornjem gradu (v Savinjski dolini) 15 slabotnih in revnih učencev in 15 učenk tukajšnjih šol. Prijave za ferijalno kolonijo se sprejemajo (naslovljene na odbor Rdečega križa Trbovlje II. šola) do 15. junija. Prošnjam je treba priložiti od občine potrjen premoženjski in družinski izkaz. Pozneje dole prijave se ne bodo obravnavale.

Ptuj

Solska razstava gimnazijskih izdelkov se je vršila preteklo nedeljo in ponedeljek. Okusno je bila prirejena soba za ženska ročna dela. Prav poseben se padle v oči obleke z narodnimi motivi, lično izdelane iz kmetijskega platna. V drugi sobi je bil na papir vložen trud mladih risarjev; dela treh bi lahko šteli v pravo umetnost. Posetniki razstave so s svojim obiskom priznali vrednost mladega dijaškega prizadevanja za dom in lepoto.

— **Smrt pod vlakom.** Na vse zgodaj zjutraj se je zvedelo, da je pod nočni vlak v torek zjutraj skočil neki fant. Samomur je storil v bližini tovarne Pelovje na strani vasi Breg. Bil je to trgovski pomočnik Lesnarik Karel, ki bi letos moral na vojaški nabor, star 20 let. Bil je brez službe. Tragičen dogodek pa je odkril šele drugi nočni brzec, ki s Pragerskega pride v Ptuj ob štirih. Vse razmesarjen je ležal ob progi; obe roki je etroj odtrgal, glava mu je bila razbita, da so mu možgani drsli iz nje. Noge so sicer držle trupla, pa so tudi ranjene. Prav gotovo je bil v hipu mrtve. Mrtvega so prepeljali v mrtvašnico.

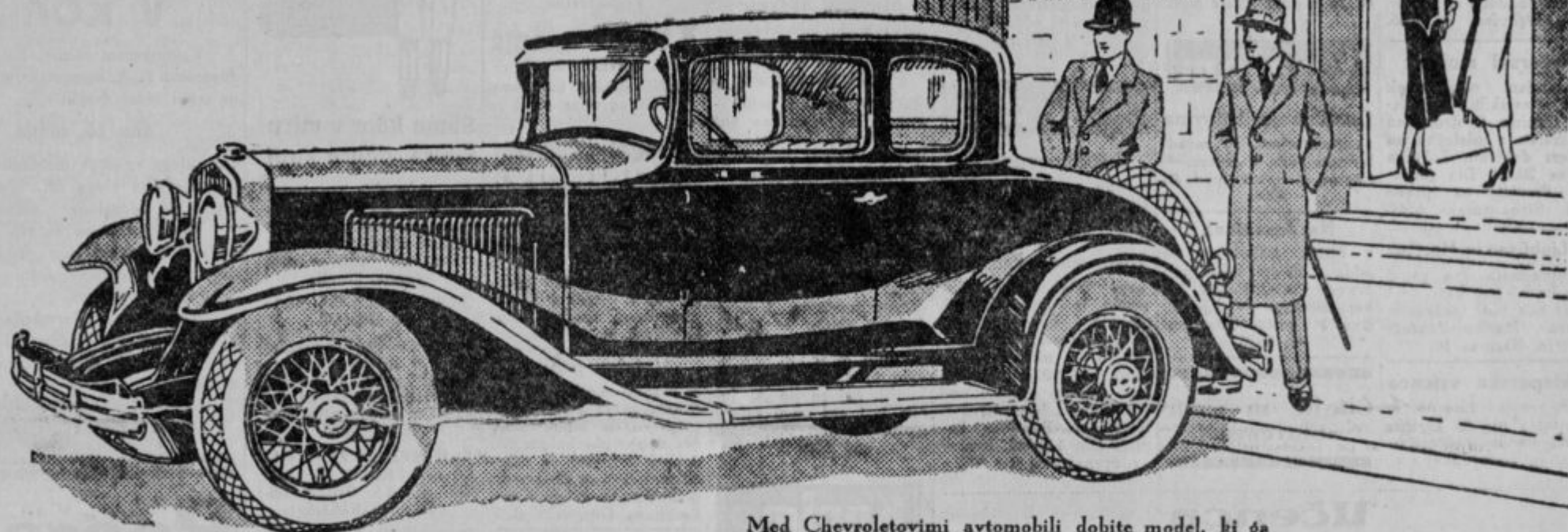
Iz društvenega življenja

Akad. pevski zbor ima danes ob 8 zvečer pevsko vajo. Ker smo pred koncertom, ki ga bodo oddajale ljubljanska, zagrebška in belgrajska radiopostaja, prosim, da se vaje zanesljivo udeležite. — Podpredsednik.

Slov. zdravniško društvo ima v petek dne 12. t. m. običajen znanstveni sestanek v ženski bolnišnici ob 18. uri. Predava g. dr. Kallay: »O granulomatoznem obolenju zob in njih kirurškem lečenju (z demonstracijo resekcije korenika).

Varčen...

in prekrasen za oko!

Med Chevroletovimi avtomobili dobite model, ki ga želite — s karoserijami, ki jih je napravil znameniti konstruktor karoserij Fisher.

9 novih 6-cilindrskih luksusnih modelov po čudovito nizkih cenah

VARČNOST je postala moda širom sveta. Vse povsod hočejo ljudje dobiti kar največ za svoj denar. Pri avtomobilih je Chevrolet tisti, ki popolnoma ustreza tej težnji. Družba General Motors je že pred nekaj leti sklenila napraviti v Chevroletu tak avto, ki naj ustreza v vsem, česar si more avtomobi-

list želeči — in ki stane čim manj. Chevrolet ima šestcilindrski motor — kakršne gradi General Motors — in Fisherjevo karoserijo. Imejte to v mislih — potem pa stopite k našemu zastopniku in povprašajte po njegovi ceni. In še to: ta avto je na vožnji zelo poceni in porabi presenetljivo malo olja in bencina.

CHEVROLET

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

Vesoljni potop in moderna znanost

Vsa dosedanja raziskavanja in izkopavanja niso mogla zadostno razjasniti vprašanja o vesoljnem potopu — je ugotovil prof. dr. L. Walk v svojem nedavnem predavanju v Leonovi družbi na Dunaju. Če je kak raziskovalec zadel na ilovnato plast in sodil, da je to ostalo po vesoljnem potopu, je prišel drugi in dokazoval, da so to naplavine davnega morja. Sploh se zveza med svetopisemskim vesoljnim potopom in arheološko izpričano katastrofalno povodnijo v Babilonu ne da dokazati — kljub važnim uspehom najnovejših izkopavanj v Uru. Zdi se, da zadnje besede v tem vprašanju

Pogorišče Münchenske steklene palače. V ospredju popolnoma uničen kip.

ne bo imela asiriologija, marveč verska zgodovina.

Najnovejša zbirke verskih bajk pri naravnih ljudstvih dokazujejo, da je spomin na vesoljni potop ohranjen po vsej zemlji. Še pred malo leti so označevali zemljevide o doželah, kjer živi v bajkah vesoljni potop, zelo obsežne lise; centralna, severna in vzhodna Azija ter celokupna afriška celina so manjkale na njih. V zadnjih letih so pa raziskovalci zbrali nov material, ki dokazuje, da so bajke o vesoljnem potopu razširjene bolj ali manj gosto po celim svetu, najbolj pa po celi Severni Ameriki.

Znanstvene teorije o vesoljnem potopu se cepijo v dve glavni skupini. Prva skupina zastopa stališče, da imajo te bajke svoj izvor v dejanskih dogodkih in zgodovinskih pripetljajih, druga pa meni, da so to astralni miti (bajke o solncu in luni). Prva skupina se zopet deli na dva dela: nekateri znanstveniki trdijo, da potop ni bil vesoljen, marveč si je treba predstavljati krajevno omejene dogodke, kakor zemeljske in morske potrese, razlive rek, ciklone in tajfune; drugi del znanstvenikov pa je mnenja, da je bilo to velikansko dogajanje, ki so ga povzročili kosmogenični, astronomični ali geofizični vzroki. Vse te hipoteze šepajo, ker morejo pojasniti le nekatere potopne bajke, nobena pa vseh.

Predvsem je treba te bajke ločiti od bajk, ki se tičejo stvarjenja sveta. Miti o prapopotu govore o prvem stvarjenju sveta iz kaotičnega pramorja. Potopna bajka pa poroča o obnovi, novi stvaritvi sveta; v njej je človeški rod že navzoč kot sodelujoč, trpeči del. Na vsak način pada potop po pretežni večini bajk na začetek človeške zgodovine, v sivo davnino. Najdemo pa v bajkah tudi eshatološki vesoljni potop in požar, ki povzročita konec sveta.

S tem se nam odkriva jedro problema: ali poročajo potopne bajke o resničnem, zgodovinskem dogodku ali pa moramo priznati iskati v nadzemskih sferah. V prvem slučaju je zopet vprašanje, ali je bil dogodek krajevno

omejen ali pa splošen. Rešitvi se bomo pač najbolj približali, ako skušamo spoznati, katera teh bajk je najstarejšega izvora in doženemo, ali govori o astralnih ali neastralnih dogodkih. Odločitev naj pade na izključno zgodovinskih preiskovalnih temeljih, ker bo rešitev prineslo moderno narodoznanstvo po objektivnem postopanju. Tako je treba najprej preiskati potopna sporočila najstarejšega človeštva.

Kot eno najstarejših ljudstev veljajo danes Andamaneci v Indijskem oceanu. Tako je p. Schmidt raziskal bajke teh otočanov in našel, da govore o pristnem, pravem, visokem božanstvu v vsem etičnim predpisu; umor, tatvina itd. so prepovedani in kršitev teh zapovedi je imela za posledico vesoljni potop. Mogoče je torej ugotoviti: v vseh andamaneških potopnih poročilih je kršitev zapovedi najvišjega Bitja vzrok velikemu potopu. — V Severni Ameriki predstavljajo algonkinska plemena prostorno in številčno največje plemensko enoto. Danes so versko in jezikovno razcepljena, toda v najstarejših časih so tvorila socialno in versko enoto. Tudi tu se nam kaže enaka slika kakor pri Andamanecih.

Tako sta v teh dveh najstarejših človeških povestih o vesoljnem potopu bistvena dva elementa: v obeh pošlje vesoljni potop najvišje Bitje, in v obeh je vzrok temu človeška krivda. Torej monoteistična podlaga in etična utemeljitev. V obeh povestih manjka vsaka sled astralnomoitološkega dogajanja, obe sta docela neastralni.

S tem je dana kulturnozgodovinska podlaga, na kateri se je mogoče uspešno lotiti pojasnitve babilonsko-svetopisemskega vesoljnega potopa. Najnovejša izkopavanja so pokazala, da temelje babilonske bajke na starejših sumeričnih, ki imajo sicer dokaj mnogobojstvenih potez, ki so pa nanje vplivali kasneje došli Semiti. Ravno semitični narodi so versko dediščino pradober najzvesteje ohranili. Pokazalo se je, da svetopisemski pisci niso sprejeli sumero-babilonskega poročila, marveč da je nasprotno biblična povest vplivala na babilonsko opredelbo. Potop, ki se zrcali v vsej človeški tradiciji, a ga zgodovinsko najzvesteje beleži Sv. pismo, je potemtakem enkratni dogodek pračasa in pradomovine človeštva.

Pretep med sloni. V monakovskem zverinjaku sta se sprla dva slona, pri čemer je eden drugega sunil s tako silo, da je telebil v jarek, ki loči zverinjake od ostalega ozemlja. Ker so stene jarka gladke, se žival ni mogla spraviti na noge. Priti so morali gasilci, ki so slona s škripci potegnili iz jarka.

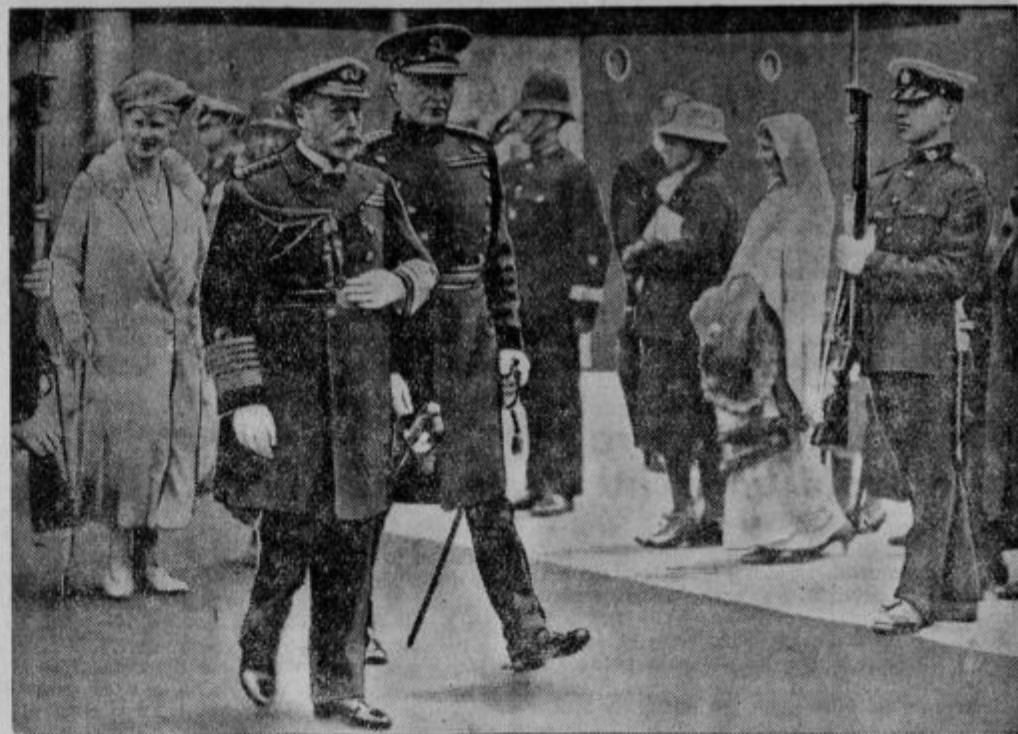
Žuželke povzročile za 18 milijard škode

Znani ameriški zoolog J. A. Hyslop, ki deluje v entomološkem uradu poljedelskega ministrstva v Washingtonu, je izračunal, da je povzročil lani v Združenih državah različen mrčes približno za 18 milijard škode, to je toliko, kolikor je vredna celokupna ameriška vojna mornarica. Ta škoda se pa nanaša samo na 34 izmed 6000 škodljivih žuželk, tako da znaša vsakoletna škoda po žuželkah najmanj 28 milijard škode.

Največjo škodo povzroča molj, ki uniči letno za trideset milijonov bombaževga semena. Bombaževa gosenica pa napravi letno na bombažu, koruzi, tobaku, fižolu in paradižnikih za več nego dve milijardi škode. Neka druga gosenica povzroča letno za 1 in pol milijarde škode, molj pa, ki ga zastoni preganjamo z različnimi duhovi, za približno 180 milijonov. Po gozdovih povzročajo žuželke za tri milijarde škode letno, ne všteti bele mravlje, ki uničijo letno za približno 600 milijonov dobrin. Na žitih povzročajo žuželke letno za eno milijardo škode, in ravno toliko na travnikih itd. kobilice, murni in skržati. — Tako je v Ameriki. A seve tne samo v Ameriki. Tudi na naših vrtovih, poljih, gozdovih in v štrambah povzročajo različne žuželke leto za leto, včasih manj včasih več škode, ki dosega letno neznane milijarde.

Kobilice v Nebraski

V Nebraski so se pojavile ogromne množice kobilic, ki pustošijo polja. Farmarji škrope žita s strupenimi tekočinami in trosijo na kobilice gorljive snovi, a vse nič ne zaleže. Takšnega navala kobilic že ne pomnijo 70 let.

Angleški kralj in kraljica odhajata z vojaških konjskih dirk. Angleška kraljeva družina se z enako vnamo vdeležuje konjskih dirk kakor ostalo prebivalstvo Anglije, ki je klasična dežela konjskega sporta.

Rusija - ječa

Pred Veliko nočjo je prišla iz Rusije v Belgrad neka gospa s hčerjo k svojemu možu oziroma očetu. Služila je bila 12 let na Kubanu kot pomočnica zdravnika. Lani je bila prestavljena iz kubanske oblasti v Vladivostok; 18 letne deklice kot hčerke ruskega emigranta sovjeti niso hoteli vzeti v službo. V Vladivostoku je gospa stopila v zvezo s kitajskimi vodniki, da bi s hčerjo zbežala iz Rusije na kitajsko ozemlje. Neko temno jesensko noč so se vzdignili na pot v spremstvu dveh kitajskih vodnikov, najprej po železnici, potem pa 35 verst peš do kitajske meje. Silno jih je utrudila slaba in blatna pot. Prišli sta do obmejne reke. Ker ni bilo tam čolna, sta se slekli in preplavali reko. Ko sta se na kitajski strani zopet oblačili, sta zagledali v daljavi 1—2 verst sovjetsko stražo. Obmejna straža dobi za vsakega begunca, ki ga ujame, 5 červoncev nagrade od vlade. Tudi na kitajski strani je dosti ruskih ogleduhov, kateri izročajo begunce kitajski straži. Če da ta begunce sovjetski straži nazaj, dobi vsaka straža polovico nagrade. Tako ob meji trgujejo s človeškim mesom. Naši begunci sta imeli srečo v nevarnem obmejnem ozemlju in sta čez dva tedna prišli z okrvavljenimi nogami v Harbin. Od tu sta odšli v Šangaj. Prehod čez mejo jih je stal 200 dolarjev, pot iz Šangaja v Belgrad pa 600 dolarjev.

O življenju v Rusiji in na Kubanu je gospa tole poročala: V zvezi s kolektivizacijo gospoduje skrajni despotizem, aretacije, usmrčitve, konfiskacija in rop vsega kazakega imetja, izgoni v Sibirijo, na Solovecke otoke, v Narin itd., so na dnevnem redu. Vlada popolna brezpravnost, pravega življenja ni. — Ataman stanice Ust-Labinske je bil l. 1930. ustreljen, ne glede na to, da je vse dolžnosti do države natanko izpolnjeval. Za svojo lojalnost in točno izpolnjevanje vseh obveznosti je srečno privožil do l. 1930. No, sovjetom je bil nevaren, ker je bil pri ljudstvu zelo priljubljen. Zato je moral iti.

Stanica Nekrasovskaja v ust-labinskem okraju je protestirala proti kolektivizaciji. V teku pol leta so sovjeti pošiljali tja svoje najboljše delavce. Sklicevali so shode in zborovanja, nagnali so tja vojake in čekiste. Iz stanice se je izselilo 400 družin in boljše ljudi so ustanovili kolhoz (skupno gospodarstvo) »Gigant«, od katerega veliko pričakujejo.

Rdeča armada je dobro oblečena in se dobro drži: sovjetska oblast ji streže. Vse ženske komandnega sestava rdeče armade imajo specialne kurze, služijo kot usmiljene sestre in pomočnice zdravnikov po raznih bolnišnicah ter so pripravljene na prvi poziv iti na fronto. Ljudstvo na Kubanu je precej daleč od mogoče vojne na zapadni fronti, a vendar se vadi v obrambi zoper strupene pline, kar kaže, da se boljše ljudi zelo pripravljajo na vojno, kar v Evropi malo opazijo.

Beguncev, ki se vrnejo v Rusijo domov, boljše ljudi ne božajo. Nekaj časa jih puste pri

miru, potem se začnejo spominjati prejšnjih dogodkov. In skoraj vsi so deležni preganjanja. Preženejo jih ali na Solovecke otoke, v Sibirijo ali na Ural, precej veliko pa jih tudi postrele.

O kazakih na Kubanu skoraj ni več govora. Potlačeni so in razpršeni po vsem prostornem sovjetskem ozemlju. Utonili so v sovjetskem morju.

Omenjena gospa in hčerka trdita, da velika večina ljudstva sovraži sovjetsko oblast, a otesti se je ne more, ker tako pritiska na ljudstvo, da ziniti ne sme. Vsi čakajo pomoči od emigrantov in od omikane Evrope, katera je dolžna i po krščanski morali i iz človekoljubja pomagati težko preskušnemu ruskemu narodu, drugače jo utegne zadeti ista strašna katastrofa. (Po majski številki »Kavkaškega Kazaka«. A. K.)

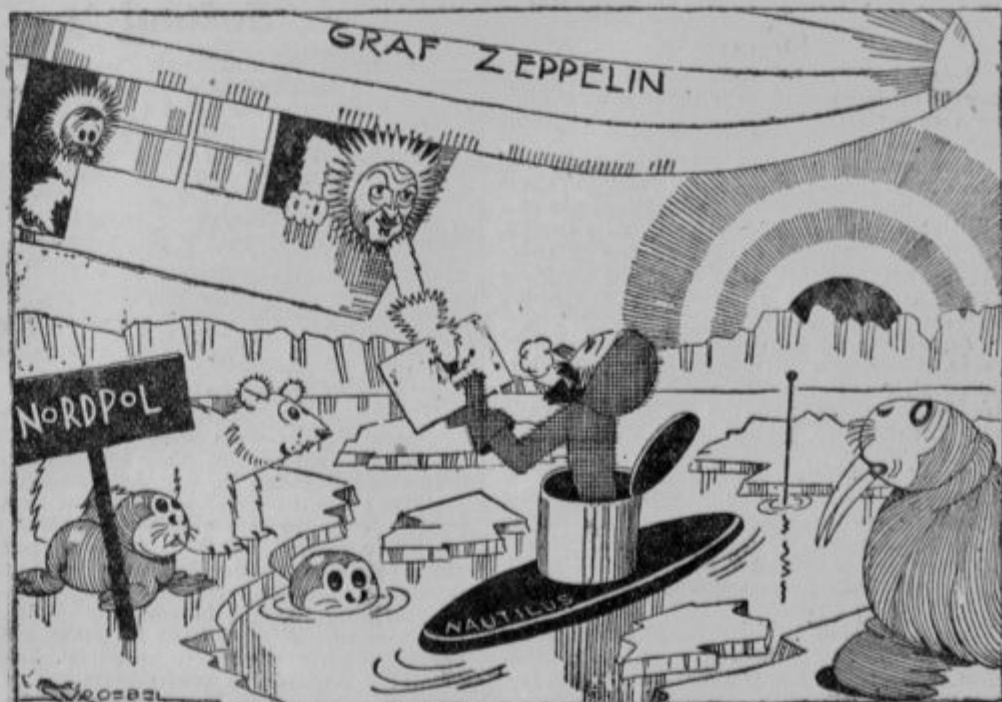
Ameriški finančni minister Mellon, ki pride v Evropo, da prouči celokupni evropski gospodarski položaj in posebej položaj v Nemčiji.

V verigah pred oltar

Miss Louise Rich, hčerka kaznilniškega ravnatelja v Wandsworthu na Angleškem, se je te dni poročila s korvetnim kapitanom Bettom. Med svati je bil zbran cvet angleške družbe. Ko sta ženin in nevesta s povabljenici dospela do cerkvenih vrat, so jih obstopili kaznilniški pazniki, potegnili okrog cele svatovske družbe dolgo verigo in jo tako spremili do oltarja. Ko je bil poročni obred končan, so pazniki zahtevali, da sta si ženin in nevesta še enkrat v njihove roke prisegla zvestobo, narkar se-le so odstranili verigo.

Dressler, član policijskega moštva, ki je zmagalo na tekmah Potsdam-Berlin. Tekem se je udeležilo nad 100 moštvev z okroglo 5000 tekači.

Sestanek »Grofa Zeppelina« in »Nautilusa« na severnem tečaju. »Zeppeline« bo »Nautilus« izročil pošto v nadaljno odpravo. Neki risar si dogodek predstavlja tako, kakor vidimo na sliki.